

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

AKI

İlâveli
YILBAŞI
Sayısı
28 SAYFA

«Türk - Rus dostluğu 1965 de da-
ha genişleyecek...» — Gazeteler —
C. Erkin — İşte 1965 modası!

DEV ÇEKİLİŞTE

60

apartman dairesi

İstanbulda... Feneryolunda... İŞ Bankası İkramiye Sitesinde 60 Apartman Dairesi: Bugüne kadar yapılan ikramiye çekilişlerinin en büyüğü olan **Dev Çekiliş'te** İş Bankasının dağıttığı Apartman Daireleri yaz ve kış zevkle oturacağınız hayalinizdeki aile yuvasıdır. Bu çekilişte 60 Apartman Dairesinden başka, 5 talihli yüzer bin lira, 5 talihli elliser bin lira, 10 talihli yirmibeşer bin lira, 50 talihli beşer bin lira, 1000 talihli biner lira kazanacaklardır. Ayrıca 35.000 talihliye de para ikramiyeleri dağıtılacaktır. **Dev Çekiliş'teki İkramiyelerin tutarı tam 7 MİLYON liradır.**

TÜRKİYE

BANKASI

PARANIZIN...
İSTİKBALİNİZİN
EMNİYETİDİR

AKBABA

Yıl: 43 Cilt: 8 Sayı: 1 • Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ • 31 Aralık 1964

Yeni Yıla Girerken!

1964'ün uyur-gezer politikacıları, yeni yıla uyanık adamlarla giriyorlar: İşte Halk Partisi, işte Adalet Partisi!

Ne biri dünkü A.P. dir, ne öbürü dünkü C.H.P. Kendi içlerinde başlıyan değişikliği, yarın memleket yönetiminde göreceğimiz değişikliğin belirtisi sayıyoruz.

Cumhuriyet Halk Partisinde, değişmez liste başı kadrosunun tekeli, aydınlar kadrosunun zorlaması ve direnmesi önünde sona ermek üzeredir artık. Sayın İnönü, seksenbir yaşının kutsal yorgunluğu içinde, dilsiz bir itaat çevresinden kurtulmanın ferahlığını, nihayet bu yıl tadacağına benziyor.

Bütün bir ömür boyunca, kerameti yalnız kendisinden beklileyenler yerine, memleketi kurtaracak kerameti kendisi ile beraber arayanlar içinde bulunmak, herkesten çok onun hakkıdır, değil mi?

1964'de sahibini bulamıyan üç koltuk, yeni yılın getireceğini umduğumuz «ekip zihniyeti» içinde sahiplerini bulacaktır sanırız.

Memleketi, ortanın altında bir sallabaşlar ortaklığı yerine, çağdaş düşünce ortaklığı içinde yönetecek politika kadrosu, Cumhuriyet Halk Partisine, şu sayılı aylar içinde bile, vatandaş gözünde kaybettiği güvenden, az çok, yine bir şeyler kazandırabilir.

Adalet Partisine gelince... Onun iç yapısında bir çağ değişti diyebiliriz. Doktor Sadettin Bilgiç'in, büyük kurultayda uğradığı umulmaz yeniliş, bir kişinin değil, bir inancın, bir tutuşun, bir yönetişin yenilişidir. Sağ duyunun bu zaferini, genel başkan seçiminden sonraki iş bölümü seçimlerinde de gördük.

Biz, bu mutlu sonucu incelerken, iki büyük gazetemizde köşe tutan, aydın ve çevik zekâlı sosyalist arkadaşlarımızın ağır ve öfkeli suçlamaları ile beraber değiliz.

Ana yurdun her köşesinden kopup gelmiş bini aşkın insan üstünde, sınır dışı bir yabancı gücün, sınır içi bir çıkarıcılar gücünün elele baskısını düşünmek, sahiden acı, sahiden haksız bir kuruntudur.

Demirel'in başarısını dört yıldır sürüp giden huzursuzluğa karşı bir toplu uyanış saymamak niçin?.. İç sezisi ile daima doğru yolu bulan güngörmüş, imparatorluklar kurmuş, büyük savaşların ateşinden geçmiş, soylu bir milletiz. Adalet Partisinin delegeleri, bütün bu millî özelliklerini yitirmiş, toplum dışı bir gözü dönmüşler yığını değildi elbet... Elbet uyanacaklardı, elbet silki neceklerdi, elbet kenarına kadar geldikleri ile kendileri ile beraber bütün hürriyetlerimizi de sü-

rükleyip getirdikleri uçurumu görecekları, karanlık bir boşluğa attıkları son adımı geri çekeceklerdi.

A.P. kurultayında bu mucize olmuştur işte...

Bizim bağımsız kalemlerimiz kadar bağımsız vatandaşlarımızı, hattâ karşı partilerin bağımlı aydınlarını bile sevindirecek böylesine mutlu bir uyanış, iç ve dış sömürgeçlerin gizli oyunu diye yorumlamak ve bir çoğunluk partisinin genel başkanını, ipleri gizli menfaat guruplarının ellerinde bir kukla durumuna düşürmek, mutlaka ispat isteyen,

son derece ağır bir suçlamadır.

Hemen söyleyelim ki, biz ve bizim gibiler, bu ispat isteyen insan değil, bu ispatı kendileri tarafından istenmesini bekleyen insan durumundayız.

Yeni yıl içinde, Adalet Partisinin daha güvenilir, daha güçlü, daha huzur getirici bir parti olması için, kendi iç yapısında başsaracağı değişiklikler bu kadarla bitmiyecektir elbet. Gazetelerde, genel başkanla beraber, Çankaya köşkünde bile çekilmiş resimleri çıkan sayın Melâhat Gedik'i bunun en göze batan örneği olarak gösterebiliriz.

Kendisi ile uzak ve duygulu bir hürmetten başka hiçbir ilgisiz olmayan bayan Melâhat Gedik kimdir?

Edebiyat dünyamızda, sanat dünyamızda, Halide Edip gibi, Halide Nusret gibi, Şükûfe Nihal gibi, adı dillerde gezen, millette övündüğümüz bir ünlü kadını mı?

Kültür hayatımıza, uzun yıllar ışık tutmuş, binlerce öğrenci yetiştirmiş, merhum Nakiye Hanım çapında, sayın Tezer Taşkıran çapında bir yıldız isim midir?

Üniversitelerimizde kürsü sahibi profesör doktor Müfide Kuley gibi, profesör Türkân Rado gibi, profesör Saadet Bayramoğlu gibi milletlerarası bir değerimiz midir?

Hayır... Sayın Melâhat Gedik, genç yüzünü çerçevesiz erken ağarmış saçlarının bile rengini değiştirmemiş, onulmaz acısı yüreğinde gömülü kaderine küskün bir annedir. O kadar...

Bu hanımefendi, Adalet Partisinde, Adalet Partisi yönetim kurulunda sadece, içine gömdüğü acının trajik şöhreti ile oturuyor. Bu acı, siyasi bir acıdır. Bu acı, iltihâlin kanattığı bir acıdır. Bu acı 27 Mayıs'tan sonra sömürülemez!

Sayın Melâhat Gedik Adalet Partisinde ve onun yönetim kurulunda üye oldukça, sayın Melâhat Gedik Büyük Millet Meclisinde A.P. Milletvekili oldukça, memleket huzurunun, dinmeyen bir sızı ile, gizli gizli, için için zonkladığını duyacağız.

1965 yılı, yeni seçim listelerinde eski bir yaradan sızmış kan damlaları gibi isimlere yer vermezse, dört yıldır dinmeyen gizli acı dinecek ve memleket, bir türlü kavuşamadığı güvene, huzura kavuşacaktır.

Ben, yeni yıla karşı iyimserim. Neden mi?.. Yazımı bir tatlı fıkrâ ile bitireyim...

İhtiyar Bektaşîye iki kadeh uzatmışlar:

— Erenler, sen içkiden anlar-sın. Tat bakalım, şu şaraplardan hangisi daha iyi...

Baba erenler kadehin birini alıp bir yudum içmiş... Sonra, pos bıyıklarını elinin tersi ile sıvazlıyarak:

— Öteki, demiş...

Sormuşlar:

— Ama sen ötekini içmedin ki...

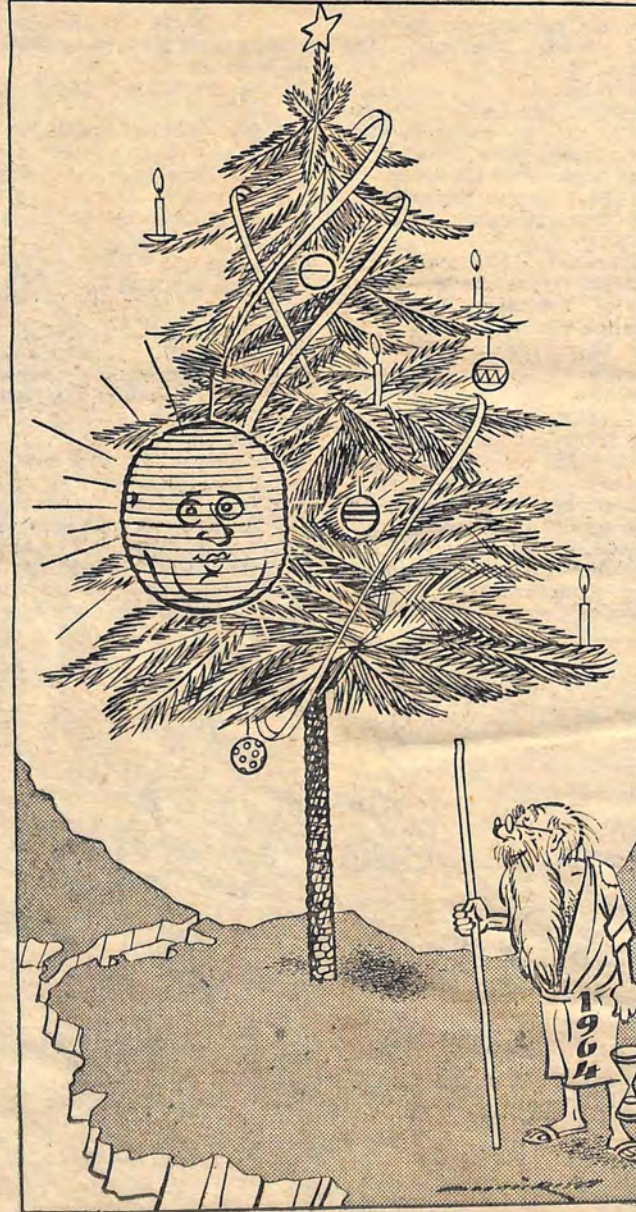
İhtiyar bektâşi, yüzünde hâlâ kekremesi çizgiler:

— Vallahi, demiş, bundan daha kötüsü olmaz...

Ben de gelen yıl için böyle düşünüyorum: Gidenden daha kötüsü olmaz!

Hepinize mutlu yıllar...

Yusuf Ziya ORTAÇ

1964 → Benim yolum bu kadar aydınlık değildi!..

H ANEfi Yılmaz, yanında iki arkadaşıyla beraber, sokağın köşesini döndü. Tek katlı, kerpiç evin bahçe kapısına gelince, durdu. Müstecib'e:

— Aha bura, Niyazi'nin evi, dedi.

Müstecip:

— Vursana gapiyı.. diye terslendi. Biz buraya davla oynamıya varmadık. Melmeket vazfemiz için geldik. Vur gapiyı..

Hanefti, tahta kapıya birkaç yumruk indirdikten sonra seslendi:

— Niyaziiiiiii!.. Len Niyazi!..

İçeriden bir ses duyuldu:

— Varyom.. Kim o gapiyı tepen?..

— Biziz oğlum, aç.. Misafirimiz var.

İçerideki ses biraz daha yakındı geldi:

— Kimsin?..

— Hanefti len, Hanefti!..

Gözlerimin içine bak PARTİSİ!

-Adnan Veli - Adnan Veli -

— Dur, varyom keltoş..

Ayak sesi yaklaştı. Avluya çıkan bir gaz lambasının aydınlığı dışarıya kadar vurdu. Bahçe kapısının sürgüsü çekildi. Kapının açılmasıyla, tepedeki cıngırak birkaç sefer çalındı. Lambanın aydınlığında yağız, traşı uzamış bir surat belirdi:

— Buyursunlar, buyurun arkadaşlar..

Hanefti sordu:

— Yattın mıydı Niyazi?..

— Ne yatması oğlum.. Daha yassıyı gulmadım..

— Misafirimiz var emme.. Davşanlar köyünden misafir geldi..

— Buyurun, hoş geldiniz.

— Hoş bulmuşuuuk Niyazi efendi.. Bu zahatta rahatsızlık virdik, gusura galma..

— Öyle bi şeyin lafı mı olurmuş?.. Buyurun..

Misafirler aşılar eşiği.. Niyazi, lambasıyla öne geçti:

— Ocak başına buyurun hele. Bizim bura, ocak gızdıktan kelli ıscak olur.

— Biz, zahatlarınan meşveretliğe gelmedik. Birer cuvara içip gitcez..

— Ossun..

Pencere içinden aldığı ot minderleri ocağın karşısına dizdi. Lambayı da, iki pencere arasındaki tahta rafa yerleştirdi:

— Otursanaynız Allahasen..

— Otururuz oğlum.. Hadi sen de gel..

İki misafir, Müstecip'le Tatar Hüseyin, minderlerin üstüne bağdaş kurdular. Hanefti avlu tarafına yürüdü:

— Suyun var mı içmiye?..

— Su burda.. Testiyinen gupası aha..

Tatar Hüseyin:

— Gayrı işi uzatma Hanefti, dedi. Şurda beş dakkalık kelâmımız var.

— Siz ağnatın hemşerim.. Ben suyumı içip oturuyom şincik..

Tatar Hüseyin Niyazi'ye:

— Sen de otur hele, Niyazi efendi gardaşım, dedi.

— Otururum..

— Biz burya, ziyadesiyyen möhüm bi iş gonusımya geldik. Bu iş melmeket işi..

— Cenâbı Rabbim hayırlı it-sin..

— Diyne şincik.. İlçe'de Apturaman bey diyerekten bi dâvâ vekili var. Onuylan beraber olup bi parti gurcez..

— Ne partisimış bu?..

— Aynı öteki partiler gibi.. İstifade partisi..

— İstifade partisi mi?..

— He ye..

— Ne iş yapcek bu parti?..

— Aynı öteki partiler gibi.. Melmekete hizmet itcek.. Galkınmayi ortadan galdırıp, dini imanı selbes yapcek.

— Eyi bel!..

— Helbet eyi Niyazi efendi..

— Edalet de yapıyorudu aynı şeyi!..

— Edalet bozuldu şincik.. Edalet'in başına hariçten bi adam geçti. Muhtarın dimesine göre «Plân eyi şeydir» diyorumuş. «Galkınma lâzımdır» diyorumuş.

«Atatürk'ü sevmeyinen, insan hiç bi zarar göremez» diyorumuş. «Mayısın 27'si, pek minasip bir iştir» diyorumuş. Yaniya ne gader muzurluk varısa hepisini diyorumuş. Ondan kelli, Edalet'in sütüne su garıştı şincik.

— Yazık oldu öyleysen..

— Sen gorkma bu işten.. Apturaman bey partilerin asıl eyisini gurcek..

— Hangi Apturaman bey bu?..

— İlçedeki dâvâ vekilini danışmıyon mu sen?.. Çopur Apturaman..

— O, şey değel mi ki?..

— Ney?..

— Hani, öğretmenin sekiz yaşındaki oğluna tecavüzlük ittiydi de dört buçuk yıl mapusluk geydiydi, onu demeyon'uz mu?..

— O emme, şincik islâh oldu. Şincik en namuslu adam, o.. Bi gonusmasını diynesen, bal yiyen adam böyle gonusmaz.

— Alican'dan yana mı?..

— Ne Alican'ı diyon sen?.. Alican'ınan Bölükbaşı, bi dahaki yaza, dükkânı gapayorlarımı. Ortada sırf iki parti galcek. Biri İsmet Paşa, biri Demirel..

— Şincik bu Apturaman bey üçüncüyü mü guruyor?..

— Üçüncüyü guruyor ya..

— Ne partisi bunun adı?..

— Bunun adı mı?.. Bunun adı «Gözlerimin içine bak partisi».. Öyle, plânıdı, galkınmayıdı lâfları yok gayrı.. Nutuklar da yok. Ehalinin garşısına geçip «Ey Seçmenler!.. Gözlerimin içine eyi bakın» didin miydi, seçimi gaza dıdın dimektir.

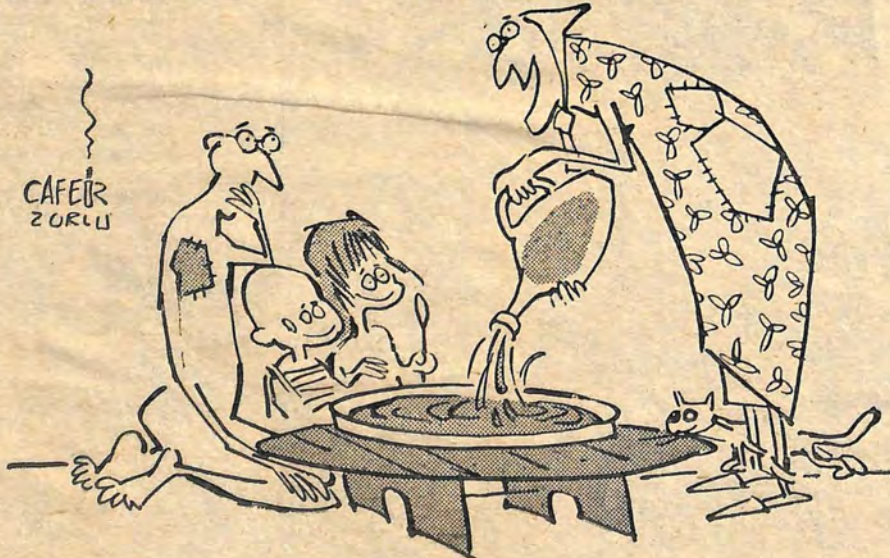
— Haaaa, ben şincik ağnadım bu işi.. Çünkü, dün zabahınan çarşıda, Uyuz Tefvîği görmüşüdüüm ben.. Yanıma gelerekten «Niyazi!.. Gözlerimin içine bak hele ne görüyön?..» didi. Ben de ona «Hiç oğlum, bu yandaki gözün azıcık ganlanmış» didim. O da bana «Eşşoğlu, didi, Gözlerimin esas mânâsına bak.. Bu gözlerde ne görüyön?..» didi. Ben de ona «Senin gözlerin öküz gözü gibi bakıyor» didim. Bunun üzerine Uyuz Tefvîk, avradıma söyleyerekten gitti. Ardından goşup böğründen içeri bi bıçak atacağım, malifoturacı Yaşar duymuş onun lafını.. Bana belimden dolandı.. Yumuşattı azıcık beni.. Sonra da «o lafı diyenlerin tümü öküzdür» diyerekten nasıyet virdi. Yaşar Amca'nın bu lafı, zihnimin orta yerine dakıldı. Eve varıp ahıra girdim. Bizim öküzü su virdim. Suyu içtikten sonra, öküzün gözlerine baktım. Tövbe Yarabbim, valla ha aynı Uyuz Tefvîğin gözleri gibi bakıyor bizim öküz.. O vakit de malifoturacı Yaşar amcaya hak virdim.

Müstecip, enikonu sinirlendi:

— Bak gardaşım, dedi. Sen cehelsin.. Bu işleri bizim gader bilemen. Ben senin didiğin o malifoturacı Yaşar'ı eyi danırım. Herif, doğma büyüme Halk Partisinden.. Sırf gomilis.. Böyle adamın lafına uyulur mu oğlum?..

— Vallaha, bilmem ki, ne dicesem?..

— Sen bizi diyne.. Hanefti senin için bize didi ki «Niyazi sağlam argadaştır. Onu aramıza alıncak, bütün köyü bizim partiye aktarır» didi.. Biz sana gılenmeyince, büyük işlere nasıl

— Yılbaşı şerefine size bir suböreği yapayım da ağız tadıyla yiye çocuklar!

— Gündeliklerine yüzde yirmibeş zam yapmazsan yeni yılını kutlamayız diyorlar!

girelim? Yarın bugün, bunun seçimi var, seçimi kazanması var, meppus olup Angara'ya gitmesi var. Hatırlı adam olması var, zengin olması var. Sen meppus olup burya dönünce, ayağını öpmiye yarışa girerler valaha..

— Eyi diyon emme, benim okuyup yazmışlığım yok ağam.. — Şunun gonaştığı lâfa bak hele.. Şinciye gader seçtiklerimizin kaç tenesi imzasını tamam atıyor?.. Çoğu möhür gullamı onların canım.. Emme, Avrupa gumaşından esvabı geyip bu taraflara gelince, Vali bilem hazırol duruyor garşısında.. Esas bu işin zorluğu seçilene gader. Seçildikten sonrasını bize bırak!

— Meppus olunce nitcem?.. — El kaldıraman mı?.. — Galdırırım.. — Galdır bakalım.. — Aha böyle.. — Galdır galdır.. Daha yokarı galdır.. Hah, tamam.. Böyle elini kaldırırsın. Halk Partisinden bi meppus lăkırdı gonaşmıya orta yere çıkıncak, «Yuuuuuh!..» diye de bağırmanın mı?.. — Bağırırım helbet.. — Onları yaptıktan kelli, niye meppus olamaz mışın?.. — Bilmem.. — Olursun oğlum.. Mis gibi olursun.. — Hangi partinin meppusu olcez şincik?.. — «Gözlerimin içine bak» partisinin didik ya.. — Pekey ağam.. Gusura galma.. Sana bi şey sorcem: «Göz-

lerimin içine bak partisini gu-runcek, Cevdet Sunay ne diyecek bu işe?..

— Canım, müslüman adamın bi şey didiği yok vallaha.. Pek gızıncek, tutup bi mettup yazcek. Mettubun üzerine parti başganlarını dophyacaklar. Başganlar «Biz 27 Mayıstan yanayız. Yaşasın demokrasıi.. Mikropları içimizden atarız» diyecekler. Temsil, Şaban oğlu Hasan'ın dokunulmazlığını galdırıp bi hafta mapus yatacaklar. Sunay'ın ikinci mettubuna gader, biz zaten zengin olup çıkarız oğlum..

Niyazi'nin bu işe yavaş yavaş aklı yatıyordu.

— Pekey.. Ben şincik nitcem — Sen yannız kabul it.. Biz varıp Apturaman beye müjdeyi vircez. Burada, gayrı, teşkilatını gurarsın. Bizim partiye yüz adamdan aşşâ kabul itmem.. Eğerkim bu seçimde 400 dene meppus çıkarmazsak, bana da «Eşşoğlu» dirsın, ağnadın mı?..

— Öyleysen gel bakıyım, bi elini sıkayım..

— Buyur.. — Hadi Niyazi efendi gardaşım.. Melmekete hayırlı olsun.. — Amin..

— Bu melmeket, senin benim gibi adamların ellerinde yükselecektir. Bizim çalışmamızın ilerliyecektir. Ağnadın mı?.. — Ağnadım ağam..

— Öyleysen, hepimize mubarek olsun gardaşım.. Şincik doldur bakalım çaydanlığı da, şerefe birer çay içelim.

Adnan VELİ

Armut piş

Bir şeyler arıyorum:
Eğlence, kazanç, cümbüş.
Göge yalvarıyorum:
«Armut piş, ağzıma düş!»

Kötüyü kim koruyor?
Amir hesap soruyor.
Koşmak beni yoruyor,
«Armut piş, ağzıma düş!»

Ermek için refaha,
Birçok engel var daha.
Oynıyamam, dar saha!
«Armut piş, ağzıma düş!»

Şık bir arabam olsa,
Çok zengin babam olsa,
Bir yığın teb'am olsa,
«Armut piş, ağzıma düş!»

İş ehli sızlanmasa,
İflâsım hızlanmasa,
Dostlar mızımlanmasa,
«Armut piş, ağzıma düş!»

Çok bulandım, durulsam..
Bir güzele vurulsam!
Üst makama kurulsam,
«Armut piş, ağzıma düş!»

Giysem samur kürkümü,
Dinleseler türkümü!
Atsam mihnet yükümü,
«Armut piş, ağzıma düş!»

Yoruldum atım da yok,
Bir çatı katım da yok.
Ak denen bahtım da yok,
«Armut piş, ağzıma düş!»

Oyun var, yok ebemiz,
Sayılmadı tövbemiz,
Yükselse mertebemiz,
«Armut piş, ağzıma düş!»

Ona sitem, buna kin,
Silkin evlâdım, silkin!
Dünyalık topla ilkin:
«Armut piş, ağzıma düş!»

İş tutmuyor delik,
Oldu hedef metelik!
Bunu derim kezâlik:
«Armut piş, ağzıma düş!»

Kaç kişi var gün görmüş?
Herkesin hali gümüş!
Gerçekleşmiyen bir düş:
«Armut piş, ağzıma düş!»

Salâhattin KUTLU

«İzmir'de fikir fabrikası açıldı...» — Gazeteler —

Bir Başka Dünya

BİR başka dünya var. Uzak'da değil. Üstünde yaşadığımız toprakların ötesinde de değil. Bizim öz dünyamız içinde bir başka dünya...

Bu başka dünyanın başka insanları da var elbet.

Halk oyunları bayramında sezmiştim bunu: Erzurum'u, Balıkesir'i, Burdur'u, Sürmene'yi seyrederken...

Bizim kızlarımız, bizim delikanlılarımızdı onlar... Derilerinde bozkır güneşi, çarıklarında tarla toprağı ile gelmişlerdi İstanbul'a... Denizi ilk defa görüyorlardı belki. Yalnız denizi de değil, minareyi de, kubbeyi de, beş katlı, altı katlı, yedi katlı yapıyı da... Ama gözlerinde hiçbir yadırgayış yoktu onların. Sanki burada doğmuş, burada büyümüş, her şeyi, şu açık hava tiyatrosunu, şu Sultan Ahmet Camiini, şu Kızkulesini, gözlerini açtıkları gündenberi görmüşlerdi...

Ama onları seyreden bizim gözlerimiz böyle değildi. Bizim gözlerimizde nerde ise yaş olacak, sevincin, hayranlığın, mutluluğun buğusu vardı...

Şu yaprak gözlü, güneş tenli, dal yapılı kıza bakınız: Elindeki ipek çevreyi böylesine nazlı sallamayı kim öğretmişti ona?... Şu nerde ise kanatlanacak ayaklar, kim derdi ki, tarlada çıplak dolaşıyordu daha dün!

Gazeteler, üniversiteler, tiyatrolar şehri İstanbul'a bizim bu «Başka dünya»ımızı getiren, onu bize, bizi ona gösteren Yapı ve Kredi Bankasıdır.

Önceki ay, Beyoğlu'nda, Galatasaray'ın köşesindeki bir yapıdan, etrafını çeviren tahta perdeler kalktı. Bir anda, manzarası değişti caddenin: Giriş katı, kalın, pırıl pırıl cam duvarlarla kuşatılı, bu gönlünü insanlara açmış bina, Yapı ve Kredi Bankası idi.

Kristal kapılardan girenler, gişelerden önce bir sergi ile karşılaşılıyorlardı. Bu sergi de halk oyunları bayramından bir parça idi diyebilirim: Köylü Çorapları sergisi...

Panoların üstüne boy boy, renk renk, yıkanmış, arınmış köylü çorapları dizilmişti. Güzel Sanatlar Akademisi hocalarından bir gönül adamı, Kenan Özben toplamıştı bunları: Köy köy bütün Anadolu'yu, o «Başka dünya»yı dolaşarak...

Bu çorapları örenler o başka dünyanın kızları idi. Kitabı yoktu bu işin, öğretmeni yoktu bu sanatın... Hayran gözlerimizin önünde, moda evlerine motifler verecek, renk oyunları, şekil oyunları vardı. Endüstri çağı, el işinin karşısına kolay ve ucuzla istediği kadar dikilsin. Bunlardan daha güzel, daha soylu hâtırâ eşyası ne olabilir, dostlar için, turistler için?

Şu çingene penbesi ile kömür karasını ve nohut sarısını karıştıran, şu turuncu ile yeşili ve kahverengini bir Hitit güneşinde toplayan Ayşeleri, Fatmaları, Zeynep'leri bulup da ellerini öpebilsem!

Konuşan çoraplar, sahiden çok şey anlatıyor insana: Her çorap her ayak için değil. Evlilerin ayrı, bekârların ayrı, kızların ayrı, dulların ayrı örgüsü, ayrı rengi, ayrı motifleri var. Hele şu çorap isimlerine bakınız: Muhabbet çengeli.. Ergen bığı.. Sarhoş yo-

lu.. Kâtip çimdiği.. Türkmen küpesi.. Aşk yolunu şaşırdı...

Bunlar birer masal kitabı değil, bir çorap, birer köylü çorabı! İstanbullular kapılarını kendilerine açan Yapı ve Kredi'nin bu sergisini günlerce gezdi, gördü ve bir başka dünyanın insanlarını tanıdı...

Çorap sergisinden sonra, banka, kapılarını yeni bir sergiye açtı. Bu, bir fotoğraf

Kâzım Taşkent

sergisiydi: Tarih ve sanat memleketi Türkiye...

Bu serginin beş yıllık bir geçmişi vardır. Yapı ve Kredi, kuruluşunun on beşinci yılında, 1959'da, hem yurdumuzun çeşitli medeniyet çağlarından kalma sanat eserlerini dile getirmek, hem fotoğraf sanatını değerlendirmek için bir yarışma açmıştı. Bu yarışma, ikişer yıl ara ile 1961'de ve 1963'de tekrarlanmıştır.

İşte «Kültür ve Sanat hizmetleri»nin ikinci sergisinde, bu üç yarışmada yayınlanmış fotoğrafların derece alanlarını ve jürinin seçtiklerini görüyoruz.

Geçmiş çağların perdelerini kaldıran bu sergi, bize, yurdumuzun yalnız tabiat, yalnız

tarih, yalnız sanat zenginliklerini göstermiyor. Biraz akıl, biraz bilgi, biraz çaba ile nasıl bir turizm gelirine kavuşabileceğimizi de gösteriyor.

Bu sergilerde başarı sağlıyanlara 75 bin lira armağan dağıtan Yapı ve Kredi, fedakârlığının mutluluğunu daha şimdiden görmüştür: Fotoğraf makinesine fırça duyarlığı veren imzalardan birkaçı, artık sınırlarımızı aşmış, uluslararası sanat dergilerinde fotoğraflarını yayınlamak şerefine ermişlerdir.

Üçüncü sergide, üstün yaradılıştaki yedi çocuğun tablolarını seyrettik.

Bu yedi çocuktan Ayşe Üçok henüz yedi yaşındadır. İdil Özerdem'in yaşı sekiz. O yalnız ressam değil, şair de. Yapı ve Kredi Bankası, onun kitabını basmış: Güneşlerin Şarkısı! İdil'in her şiirinde bir çocuk dünyası, renkleri, ışıkları ile insanı büyütüyor. «Benim Uykum»daki şu mısralara bakınız:

Benim uykum masal anlatır bana,
Güzel masalları seçer anlatır.
Benim uykum çok tatlıdır.

Beyaz bir toparaktır uykum,
Ben uyurken o bölünür,
İki gözümün de içine girer,
Bana: «Uyku geldi»
«Haydi uy!» der.

Uyuyunca masallar başlar,
Ben sadece gözlerimi kapatsam bile
Uyumasam da gene
Masallar anlatır bana.
Masallar çok güzeldir,
Renk renktir.

Kitap, okşanacak kadar, öptülecek kadar güzel: Kâğıdı ile, baskısı ile ve İdil Özerdem'in fırçasından çıkmış renkli resimleri ile...

Zafer Atamer'le Mehmet Günsür yaşıt. İkisi de dokuzunda. İkisi de ilkokula gidiyor. Atamer, şimdiden adını dünyaya duyurmuş: Her yıl Hindistan'da yapılan uluslararası Şankar yarışmasına girmiş, armağanlar almıştır.

Sergide, birbiriyle yarışan iki kardeş var: Aksoy kardeşler... Biri, onbir yaşında Neveser Aksoy. Öbürü, ablası: oniki yaşında Nevbahar Aksoy... İkisi de «Doğan Kardeş» mektebinden yetişme. İlk denemelerini orada yarışa sokmuşlar ve üç yıl, üstüste bu yarışı kazanmışlar.

Bunlar, bizim mutlu çocuklarımızdır. İkisi de 6.660 sayılı «Üstün istidatlar»la ilgili kanun uyarınca İstanbul'da özel eğitim görüyorlar.

Sergideki çocukların en büyükleri Filiz Başaran... O da henüz onüçünde. O da dört yıldır «Doğan Kardeş» tatil yarışmalarını kazanan pırıl pırıl bir yaradılış. Şimdi, Erenköy kız lisesi orta son sınıfında...

Yarın, bu isimlerin yankısını mutlaka yabancı dünyalardan duyacağız...

Yapı ve Kredi Bankasının Galatasaray'daki anıt yapısında, bu sergiler daha haftalarca sürecek: Türk elişleri sergisini, Türk paraları sergisini, Uluslararası çocuk resim-

Konferansçı — Türkiye'de işçi uyanıyor, köylü uyanıyor, esnaf uyanıyor, halk uyanıyor!..

leri sergisini hep onun kristal duvarlı holünde seyredeceğiz...

Şimdi bu satırları, Kâzım Taşkent'in, görünmez bir elle kalemimi parmaklarımın arasından çektiğini bilerek, zorla yazıyorum. Yazmam gerekir, söylemem gerekir, duyurmam gerektir: Bakınız, bir adam, bir tek adam neler yapıyor!

Halk oyunları bayramları, Halk türkülleri, fotoğraflarla Türkiye, Köylü Çorapları, Türk elişleri, Türk kılımleri...

Sonra, dünya düşünürlerine yazdırılmış kitaplar, sonra o Fotoğrafla Atatürk, sonra o Kendi kendine lise, sonra 100 Türk halk oyunu kitabı, sonra Türk Paraları kitabı, sonra, sonra, sonra...

Bunlar vatandaş Kâzım Taşkent'in yapacağı işler midir?.. Bunlar bir bankanın yapacağı işler midir?..

Devlet gücünün başaracağı bu işleri, gücünü kendinden alan bir adam, bir tek adam yapıyor!

Bu adam, henüz otuz yaşının içindeyken, Şeker Fabrikaları umum müdürü idi. Türk Şeker Sanayiini kuran adamdı o...

Sizlere, bu konuda, uzak yılların gerisinde kalmış bir olayı anlatmak isterim:

Eskişehir Şeker Fabrikası kurulacak. Atatürk gelmiş, soruyor:

— Ne zaman işliyebilir fabrika?..

Ortada ne baca var, ne çatı var, ne temel... Bu suali, henüz kazma vurulan boş bir toprak üstünde sormuştur Atatürk.

Kâzım Taşkent, aynı, gününü belirterek kesin bir tarih söylüyor. Herkes susuyor... Herkes önüne bakıyor... O kadar.

Dönüşte, günün Ticaret ve Sanayi Bakanlığına Atatürk öfke ile alay karışık takılıyor:

— Senin umum müdürün bizi pek bön sandı galiba...

Ama Eskişehir Şeker Fabrikası, Taşkent'in yalnız söylediği ayda değil, söylediği günde işleme başlamıştı!

Kâzım Taşkent, Birinci Dünya Savaşının çilelerini, her gün ölümle göz göze geldiği cephelerde çekmiş bir insandı. Yüksek öğrenimini Almanya'da yapmıştı. Yüksek Kim-

ya Mühendisi idi. Dünyaya, başardığından daha, daha, daha büyük işler başarmak için gelmiş bir üstün yaratılmıştı. Ne çare ki yaşadığı dünya, içinde yaşadığımız dünya idi. Bizim, hepimizin bunaldığımız dünya...

Cumhuriyet Halk Partisi, onu kendi eli ile kurduğu Şeker Sanayi Umum Müdürlüğünden kaçırmıştı. Demokrat Parti iktidarı da milletvekilliğinden... Yoksa, onun hizmet alanı, Yapı ve Kredi'nin ışıklı holü değil, bütün vatan haritası olacaktı.

Politikanın, nasıl bir yamyam olduğuna bundan canlı örnek gösterilemez. Bereket versin ki, Taşkent kendini kurtlara yedirecek kuzu değildir ve şarklı kını, şarklı hasedi ona kolay kolay dış geçiremez!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Eski sokak

Köy işleme

(Bu hikâyenin bir kısmı olmuştur, bir kısmı olmaktadır ve bir kısmı da olacaktır.)

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda toplantı sona ermek üzere idi. Her an Başkanın oturumu kapatması bekleniyordu. Dışarda gece ile beraber kar fırtınası yeniden başlamıştı. Bir haftadanberi sürüp gelen bu fırtına, koca New York şehrini altüst etmiş, caddelerde trafik adamakıllı aksamıştı. Delegeler salondan ayrılmakta acele ediyorlardı. Hattâ bir kısmı karar verilir verilmez daha fazla beklemeye lüzum görmemişlerdi.

İşte tam bu sırada Monaco delegesinin söz istediği görüldü. Bu hareket birçok bakımlardan beklenmedik bir şeydi. Başkanın kaşları çatıldı. Hayretini ve sabırsızlığını ifade eden bir jestle:

— Ne hakkında konuşacaksınız? diye sordu. Dâvaman konuşulacak bir tarafı kalmadı ki... Hem artık ekseriyetimiz de yok.

— Sayın Başkanım, ben bir başka konuya dair kısaca maruzatta bulunmak istiyorum.

— Yani gündem dışı mı? Fakat bu talebinizin usule uygun düşeceğini sanmıyorum.

Monaco delegesi çok kısa boylu, göbekli, palabıyıklı bir adamdı. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kürsüsünden ziyade bir gemici meyhanesinin çinko tezgâhı arkasına daha fazla yakışacağını düşünebilirdiniz. Konuşurken yumuk yumuk elleri ve tombul kolları ile yaptığı mübalâğalı jestler ona sevimli bir hal veriyordu.

— Sayın Başkanım, işaret buyurduğunuz usulsüzlüğe mukabil bir memleketin karşılaştığı hayatî tehlikeyi öğreneceksiniz. Ben olsam usulsüzlüğe boş verirdim.

Bu argo tâbir Başkanın dudaklarında bir gülümseme yarattı.

— Pekâlâ, dedi. Buyurun. Ama sözlerinizin pek kısa süreceği hakkındaki vaadınıza unutmayınız.

— Kısa.. kısa.. nihayet beş, on cümleden ibaret..

Hitabet kürsüsüne geçen delege, ufak tefek yapısına hiç uymayan kalın, dik bir sesle sert sert konuşmaya başladı:

— Muhterem Başkanım, sayın delegeler, Birleşmiş Milletler başdelegesi olmakla öğündüğüm Monaco Prenslığının iktisadî durumu hakkında az çok hepinizin bilgisi bulunduğu için fazla tafsilâta girişmiyeceğim. Yalnız bizim bellibaşlı gelirlerimizin turizmden, pul satışından ve bir de Monte Carlo kumarhanesinin kazancından ibaret bulunduğunu hatırlatmak isterim. Bu kumarhanede oynanan baht ve talih oyunları bizim de bahtımızı açar ve talihimizi yaratır. Bu şekilde son senelere kadar yolunda giden işlerimiz şimdi tamamen bozulmuş bulunuyor. Son zamanlarda milletlerarası alanda maruz kaldığımız gayrimeşru, haksız rekabet teşebbüsleri karşısında ciddi tehlikelerle karşılaştık.

● Cevat Fehmi Başkut

IBRET AYNASI

Monaco'nun Türkiye'den şikâyeti

daha uzun müddet lâkayit kalamaz. Eğer kalırsa devletimizin dünya haritasından silinmesine sebep olacaktır.

Salonda alâka gittikçe artıyordu. Muhtelif sıralardan çeşitli dillerde (Vahvah) nidaları duyuldu. Fransız delegasyonunun bir üyesi: «Kim, hangi memleket bu hareketi yapar?» diye bağırdı.

— Kim olacak, Türkiye...

Hiddetle parıldayan bakışlar Türk delegasyonunun lehvasını taşıyan sıraya çevrildi. Fakat Türk heyeti âzaları çoktan salonu terketmiş bulunuyorlardı. Genç bir kâtipi arkalarında nöbetçi bırakarak savuşmuşlardı. Bu kâtip de daha o gün memleketinden gelmiş bulunan gazeteyi okumakla meşgul görünüyordu.

Monaco delegesi devam etti:

— Eğer bugün Monaco'ya gidecek olursanız bizim Monte Carlo'da baht ve talih oyunu olarak mahdut birkaç oyun oynattığımızı görürsünüz. Bunları oynamak için Kazinoya gitmek de şarttır. Halbuki Türkiye'ye gidecek olursanız orada meselâ gazoz içer, makarna yerken, dişlerinizi fırçalar, ellerinizi sabunlarken, kumaş, temizleme tozu veya çamaşır suyu alırken, hatâ bankalara tasarruflarınızı yatırmakla aynı zamanda kumar oynamış olursunuz. Bu kumarın üstelik hiçbir külfeti, hiçbir rizki de yoktur. Bahtınız açıkça, talihiniz varsa yüzbinlerce lira, evler, otomobiller, yurt dışı gezi biletleri kazanabilirsiniz. Siz gündelik işlerinizle meşgul iken harıl harıl piyangolar çekilir ve çok şanssız değilseniz mutlaka kazanırsınız. Eyyy bu haksız rekabete nasıl dayanılır? Sorarım size bu şartlar altında Türkiye'ye mi, yoksa Monaco'ya mı gidersiniz? Biz küçücük Prenslüğimizin yalnız bir köşesinde kumar oynatırken Türkler bütün memleket sathını kumarhane yapmışlar. Tabii bu durumda biz mahvoluruz, batarız.

Monaco delegesi yumruğu ile kürsüyü döğerken sesini büsbütün yükseltti. Bu çifte gürültü ile muazzam salon inim inim inledi.

— Türkiye'nin bu haksız, bu zalimane rekabet teşebbüsünü bütün gücümüzle protesto ediyoruz.

Protestoya bütün delegeler hep birden katıldılar. Salonu kaplayan asabi hava içinde öfke ile tutuşmuş nazarlar bir kere daha Türk delegasyonuna ait sıraya çevrildi. Orada nöbetçi bırakılan genç kâtip bütün bu konuşmalardan habersiz, okuyup bitirdiği gazetesinin piyango kuponunu kesmeye çalışıyordu.

Cevat Fehmi Başkut

Çankaya toplantısından sonra: Partilerarası mütareke!

GERDEK
Gerdeğe niçin girilir? Gerdekte ne yapılır? Ve gerdekte ne yapılmaz? Tarihçe meşhur gerdeğe girişler.
Bütün bu soruların cevabını yeni çıkan «Gerdek» adlı kitapta okuyarak kültürünüzü arttıracaksınız Fiyatı 10 papel.

Mecburiyet

41 Kere maşallah

Telefonlar: 44108—68999—2306661

1 OCAK 1965

BABA OLMANIN YOLLARI
İşte, her vatan evlâdının şiddetle merak ettiği bir kitap.
Kitabın içindeki baba bölümlerinden birkaçı: Şam babası, babalık, İskele babası, Trabzan babası, bizdeki babalar, Babamız vb. Baba Ali Kitabevi

31 Aralık bayramı yurttan sevinçle kutlandı

Neşe içinde coşan halk «Noel baba çok yaşa!» diye bağırды.

Bütün yurt sahinde 31 Aralık heyecan ve neşe içinde kutlanmış ve halk her yerde bayram yapmıştır. Bilindiği gibi, bir gün önce 30 Aralık ondan bir gün önce de 29 Aralık kutlanmıştı. Yarın 1 Kasım, öbür gün de 2 Kasım, aynı heyecan ve sevinç gösterileriyle kutlanacaktır.

Yurdumuzun bütün il ve ilçelerinde, valiler, kaymakamlar, Belediye Başkanları ve muhtatın ileri gelen kimseleri tarafından, halka 31 Aralık'ın mâna ve ehemmiyetini belirten konuşmalar yapılmıştır. Yarın da, 1 Kasım'ın mâna ve ehemmiyetini belirten konuşmalar yapılarak halka 31 Aralık iyice izah edilecektir. Bilindiği gibi, radyolarda da 31 Aralık için bir özel program tertip edilmiş ve millî şairlerimizle, hatiplerimiz konuşmuşlar ve radyodan davul ve zurna ile oyun havaları çalınmış ve 31 Aralık'ın azametini göstermek için Mehter takımının marşları dinletilmiştir.

Okullarda da 31 Aralık münasebetiyle müsamereler verilmiş, törenler yapılmış ve yavru kurtlar, baba kurtlar tarafından sevilmiştir. Öğrenciler «Bugün 31 Aralık Eğlen, ye iç, yat» marşlarını

söylüyerek 31 Aralık'ı sevinç içinde kutlamışlardır.

İstanbul Valisi de: «Unutmayalım ki bugün 31 Aralık, vatandaşlar takvimlerden eski yaprakları koparmalıdır. Her iki Haydar arasında da teati olunan mesajlar Haydaristan ile Haydariye arasındaki siyasî gerginliği azal-

Kaynanasının vefatı münasebeti ile bizim Haydar'la öteki Haydar arasında mesaj teati olundu

Ankara 2, (Mecburiyet Bürosu) — Öbür Haydar'ın kaynanasının vefatı münasebeti ile, bizim Haydar'la öbür Haydar arasında dostluk, kardeşlik, ve iyi münasebetler mesajları teati olunmuştur. Her iki Haydar arasında da teati olunan mesajlar Haydaristan ile Haydariye arasındaki siyasî gerginliği azal-

tacak mahiyette yeni bir numero politik ve dalaveratî olarak görülmektedir. Teati olunan dostluk mesajından sonra, Haydariye'nin Haydaristan'a Haydar Paşa başkanlığında bir heyet göndererek birkaç kuruş borç para isteyeceği tahmin edilmektedir.

İki Haydar arasında teati olunan mesaj aşağıdadır:

Ekselâns Haydar

Kaynananızın vefatı münasebeti ile Haydariye'de duyulan keder ve elem sonsuzdur. Bu münasebetle gerek zatî fahimelerine ve gerekse zati devletlerinde en mükemmel temsilcisi bulmuş olan Haydaristanlı kardeşlerimize derin üzüntülerimizi bildirir ve bu münasebetle tarihi dostluk ve kardeşlik duygularımızı bir kere daha tekit ve teyit ederiz.

Haydar

Öteki Haydar'dan gelen cevabî mesaj:

Ekselâns Haydar

Kaynananın ölmesi dolayısı ile sevincimizi paylaşan

Öteki Haydar'ın kaynanası salihât-ı nisvandan merhume Dürri Dürdane Sultan

mesajımızı zevkle okudum. Darısı sizin başınıza. Bu münasebetle en derin bağlıklarımı arzeder, ve bütün Haydariyelilere mahsus selâm eder, büyüklerin ellerinden küçüklerin gözlerinden öperim.

Mecburiyet, bütün vatandaşların 31 Aralık'ını candan kutlar.

31 Aralık, çünkü 30 Aralık gibi bütün yurttan coşkunlukla kutlanmış, vatandaşlar her gün olduğu gibi yine çok güzel bir gün geçirmişlerdir. Resimde, 31 Aralık günü münasebeti ile eğlenen vatandaşlarımızdan bir kısmını görmekteyiz.

Günün 31 ARALIK MANA potları VE ÖNEMİYETİ

31 Aralık tarihimize ve hayatımıza çok büyük ehemmiyet ve önemi olan bir gündür. Çünkü 31 Aralık, seneden seneye ancak bir gün gelir ve dünyanın hiçbir yerinde senede iki kere 31 Aralık olmaz. Yalnız bazı İngiliz seyyahları, Tibet'in insan ayağı basmamış bakire çöllerinde senede iki kere 31 Aralık olduğunu söylemişlerse de, bu malûmat, rivayetten öteye geçmemiştir.

Bugünün 31 Aralık olduğunu bilmenin çok büyük faydaları vardır. Çünkü bizim batı medeniyetine bir türlü gelemeyişimizin başlıca sebebi, günleri birbirine karıştırmamız ve bu yüzden randevularımıza yetişemeyip sözümüzde duramayışımızdır. Hiçbir Avrupalı böyle bir şey yapmaz. Meselâ tarihimize günlerin şaşırılması yüzünden büyük facialar olmuştur. Tel Biyık Hüsnin Paşa, ordusunu 10 Eylül'de geri çekeceği halde gününü şaşırtıp, bir gün önceden orduyu geri çektiği için, kendisini kovalayan olmadığı halde durmadan kaçarak Bâbü'lî'ye girmiş ve Bâbü'lî Hükûmeti de bunu baskın zannederek, Tel Biyık Hüsnin Paşa'ya teslim olmuştur.

Biz Atatürkçülük yolundan da ayrılmamalıyız. Atatürk devrimlerinden biri de, hicri, Kameri, Şemsi takvimleri lâğvederek, yerine Milâdi takvimi kabul etmiş olmasıdır. Ve aynı zamanda, Atatürk devrimlerinden biri de alaturka saatin yerine alafranga saati almasıdır. Yeter bu alaturkahlık artık! Madem ki Atatürkçülüğü benimsemiş bir kere, öyleyse bugün milâdi takvimlere göre 31 Aralık. Böyle bir güne, Şabanın yirmi yedisi demek gereklidir.

Unutulmaması gereken bir nokta da, bugün 31 Aralık olduğuna göre, demek ki dün 30 Aralık ve yarın da 1 Ocak olacaktır. İşte batı medeniyeti bu demektir. Akılcılık ve mantık demektir.

Cevcet

Gorokya'ya iyi niyet heyeti gönderiyoruz

Ankara 2, (Mecburiyet Bürosu) — Dışişleri Bakanlığı'mıza Gorokya'dan gelen bir mektup, son günlerin en enteresan hâdisesi olarak karışanmış ve günün meselesi olmuştur. Gorokya'dan gelen mektupta, Gorokya devletinin Türkiye'ye hak verdiği ve Türkiye'yi destekliyeceği yazılmaktadır. Türkiye'nin hiç kimse tarafından desteklenmediği ve yalnız kaldığı bir zamanda Gorokya'nın gösterdiği bu âlicenap hareket kar-

şısında, dâvamızda haklı olduğumuzu derhal meydana çıkarmıştır.

Dışişlerince, hemen Gorokya'ya bir iyiniyet heyeti gönderilmesine karar verilmişse de, Gorokya'nın nerede olduğunun bilinmemesi yüzünden heyet bavyalarını hazırlamış ve harcırahını almış bir vaziyette alesta beklemektedir. Gorokya'nın, yeni bağımsızlığa kavuşan Afrika devletlerinden biri olduğu sanılmaktaysa da, elde mev-

cut Afrika haritalarından hiç birinde Gorokya'nın yeri bulunamamıştır.

Bazılarının söylediğine göre, Gorokya adında bir devlet olmayıp, muziplik olsun diye bu mektubu bir vatandaşımız Dışişleri Bakanlığına göndermiştir. Eğer durum gerçekten bir vatandaşın muzipliği ise, Gorokya'ya gitmek üzere hazırlanan iyiniyet heyetinin nereye gönderileceği gibi yeni bir mesele ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Orhan Boran'la Gönül Yazar barıştılar!

Yeni yılları kutlu, mutlu, butlu olsun!

KENDİMİZİ KENDİ Tenkid

Tezatlar

İstanbul trafiğinin karışıklığına yine ilgililer sebep olmaktadır. Belediye, yolların bazı yerlerine «Burada park yapılmaz!» levhaları koyduğu halde, belediyenin kendi arabaları, bu yasak levhalarının altında park yapmaktadırlar. Yoksa bize, halka yasak olan onlara da yasak değil mi? Ayıp, ayıp!.. Bunu kaçır yazıyoruz. Ama dinliyen kim? Bir şey değil, turistlere karşı çok mahcup oluyoruz.

Sizin Memlekette Eşek Yok mu?

AZİZ NESİN

D İŞİ ağrıyor gibi, bir eli yüzünde, başını sağa sola salıya salıya içeri girdi. Biyandan elini yanağına vuruyor, biyandan da:

— Tuh rezil olduk, tuh rezil olduk... deyip duruyordu.

Oysa çok kıbar bir adamdır. Kapıdan girer girmez, daha selâm bile vermeden «Tu, rezil olduk...» diye dövünmesine pek şaşırm.

— Hoş geldiniz, dedim, buyrun... Oturun rica ederim...

— Rezil olduk, rezil...

— Nasılsınız?

— Daha nasıl olalım; nasıl olacağımız kaldı mı, rezil olduk işte... Tuu!..

Başına bir felâket geldi sandım, belki de ailesinden yana bir felâket.

— Yerin dibine geçtik, iki paralık, iki paralık olduk.

— Neden, ne oldu da?...

— Daha ne olsun, bir kart uyuz eşeği adama iki binbeşyüz liraya sattılar...

Biraz geri çekilip, dikkatle yüzüne baktım: Yoksa çıldırmış mıydı? Korktuğumu saklıyacak değilim. Karımı çağırmaya bahane olsun diye:

— Bir kahve içer misiniz? dedim.

— Bırak şimdi kahveyi, dedi, rezil olduk... Bir nalsız kart eşek ikinbinbeşyüz lira eder mi?

— Hiç eşek alıp satmadığımdan bilemiyeceğim...

— Canım, ben de eşek canbazı değilim ama, bir eşeğin ikinbinbeşyüz lira etmiyeceğini bilirim...

— Sınırleriniz mi bozuk sizin?

— Bozuk ya... Benim sınırlım bozulmasın da kimin bozulsun? Siz hiç ikinbinbeşyüz lira eden eşek ördünüz mü?

— Aşağı yukarı yirmi yıldan çok oldu, hiç eşek görmedim...

— Ben size bir eşeğin ikinbinbeşyüz lira edip etmiyeceğini soruyorum.

— Ne diyeyim bilmem ki... Marifetli bir eşekse, belki o kadar eder...

— Ne marifeti canım efendim, eşek bu... Nutuk atacak değil ya... Basbayağı eşek işte... Üstelik, hem uyuz, hem de kart... Adama ikinbinbeşyüz liraya sattılar. En kötüsü de ne biliyor musunuz, bu satışa ben âlet oldum.

— Yaaa... Nasıl oldu bu iş?

— Ben de onu anlatmaya geldim... İstanbul Üniversitesinden, Amerika'nın davetlisi olarak karımla gitmiştik ya... Biliyorsunuz, Amerika'da bir yıl kalmıştık.

— Biliyorum.

— Amerika'da bir profesörle tanıştım, dost olduk... Bana çok yardım etti. Çok iyiliği oldu. Türkiye'ye dönünce de mektuplaşmaya devam ettik... Türk dostu, Türkleri çok seven bir adam... Bir mektubunda, bir arkadaşının Türkiye'ye geleceğini, bu arkadaşının antika halı uzmanı olduğunu, halı üzerine hazırlıyacağı bir kitap için Türkiye'de inceleme ve araştırmalarda bulunacağını yazdı ve bu mektubunda bu arkadaşına yardım edip edemeyeceğimi soruyordu.

Ben de, halı uzmanı olan arkadaşım, üniversitenin tatil olduğu aylarda Türkiye'ye gelirse, kendisine memnurlukla elimden gelen yardımı yapacağımı cevabında bildirdim. Halı uzmanı da önce Hindistan'a, İran'a gidip oralarda inceleme ve araştırmalar yaptıktan sonra Türkiye'ye geleceği için, zaman bana da uygun düşüyordu.

Halı uzmanı Temmuz ayında geldi. Amerikalı Profesör arkadaşımın, benim adresimi, telefon numaramı almış gelirken. Kaldığı otelden bir gün bana telefon etti. Ben de kalkıp otele gittim. Cin gibi bir adam. Alman asıllı bir Amerikalı. Galiba yahudilik de var, belki Alman Yahudisi de sonradan Amerikalı olmuş.

Daha önce dolaştığı yerlerden dört büyük bavul dolusu halı, kilim, heğbe getirmiş. Bavullarını açıp antikalarnı gösterdi. Bunlar, çok eski halı, kilim, heğbe parçalarıydı. Topladığı parçalardan çok memnun görünüyordu. Bunların, değeri ölçülemeyecek bir hazine olduğunu söylüyordu. Hele, ancak üç karış eninde beşon karış boyunda bir eski halı parçası vardı, bunun en azından otuzbin dolar değeri olduğunu söylüyordu. Ama o bunu, bir İranlı köylüden bir dolara satın aldığını övünerek anlatıyordu. Üstelik İranlı yoksul köylü, bir dolar karşılığı olan dinarları eline alınca şaşır-

mış da, sevincinden dualar etmiş.

O eski halı parçasının neden bu kadar çok para ettiğini sordum. «Çünkü» dedi. «Bu halının her santimetrekaresinde seksen ilmik var. Bu bir şaheserdir.» Adeta şehvetli bir istekle durmadan halı üstüne bilgi veriyordu. Şimdiye kadar en çok, santimetrekaresinde yüz ilmik olan bitek halı varmış yeryüzünde, o da bilmem hangi müzedeymiş, bir duvar halısıymış.

Bir keçe gösterdi, «Bunu elli sente aldım» dedi, keyfinden kurnaz kurnaz gülüyordu. «Bu keçe de en az beşbin dolar eder» dedi.

«Nasıl bu kadar ucuza alabiliyorsunuz bu kıymetli eşyaları?» dedim.

«Kırk yıldır bu işle uğraşıyoruz» dedi, «bizim de kendimize göre usullerimiz vardır.»

Sonra öyle usuller anlattı ki, şaşkınlıktan ağızım açık kaldı. Halı sanatı üstüne, dünyada en üstün otoriteymiş. İki halı albumuyla, halı üstüne üç kitap yayınlamış. Dünyadaki en zengin birkaç halı koleksiyonundan birine de o sahipmiş.

Anadolu gezisine çıktık. İki il, ilçe ilçe dolaşıyorduk. Camilerdeki, kendince değerli bulunduğu halıların renkli fotoğraflarını çekiyor, durmadan notlar alıyordu. Birkaç kişiden eski heğbeler, halılar, keçeler, kilimler de satın aldı. Söylediğine göre burda aldıkları, Hindistan'da, Afganistan'da, Çin Türkmenistanında, İran'da aldıklarının yanında hiç kalırmış. «Çok değerli Türk halıları da vardır ama, hiç rastlamıyoruz» dedi.

Arkeolojik kazılar yapılan bir bölgeye geldik. Bir Amerikan, bir de Alman arkeoloji heyeti, beşon kilometre arayla kamp kurmuşlar, kazı yapıyorlar. Yerin altını üstüne getirmişler, dağları tepeleri hallaç pamuğu gibi atmışlar. Tepeler unufak olmuş, tiftiği atılmış.

Kazı yapılan yer, aşağı yukarı bir kasaba genişliğinde. Birçok çadırlar kurulmuş. Buralarda, İsa'dan önce onuncu yüzyıldan günümüze kadar birkaç medeniyet, toprak altında üstüsteymiş. Yerin altından bir değil,

birkaç şehir çıkarmışlar, saraylar, mezarlar filân...

Çok enteresan bir yer olduğu için, tarihe ve arkeolojiye meraklı turist arabaları buralarda cirit atıyor. Her ikiüç kilometrede bir, beşon turiste rastlanıyor.

Kazı yapılan yerlerin dolaylarındaki köylüler de buraya dolmuşlar, yeraltından bulup çıkardıkları tarihi, arkeolojik çanak çömlek parçalarını, madeni eşyaları, eski paraları turistlere satıyorlar. Turistler bunları kapşıyor. Köylü çocuklar bile yol boylarına dizilmişler, turistlere, yeraltından çıkardıkları halkaları, yazılı taşları, kırık vazo parçalarını satıyorlar. Küçük küçük yalınayak kızlar oğlanlar «Van dâhr», «Tuu dâhr...» diye çığıarak turistlerin üstlerine koşuyorlar.

Nasıl olsa buralara kadar gelmişken, ben de hâtıra olsun diye bişey alayım dedim. Ancak on yaşında görünen sarı saçlı bir kızın elinde bir vazo kulpu, yanındaki oğlanın elinde de adam kafası biçiminde küçük bir mavi taş vardı. Bu mavi taşın bir yüzük taşı olabileceğini düşündüm.

— Kaça yavrum onlar?.. dedim.

Kız vazo kulpuna kırk lira, oğlan da insan kafası biçimindeki mavi taş onbeş lira istedi. Bildiğimden değil ya, ucuz alayım diye:

— Pahalı... dedim.

Kızla oğlan, büyük bir adam gibi anlatmaya başladılar. Hiç pahalı olur muymuş!

Babası günlerce toprağı kazmış da, yerin beş metre altında bulmuşlar onları.

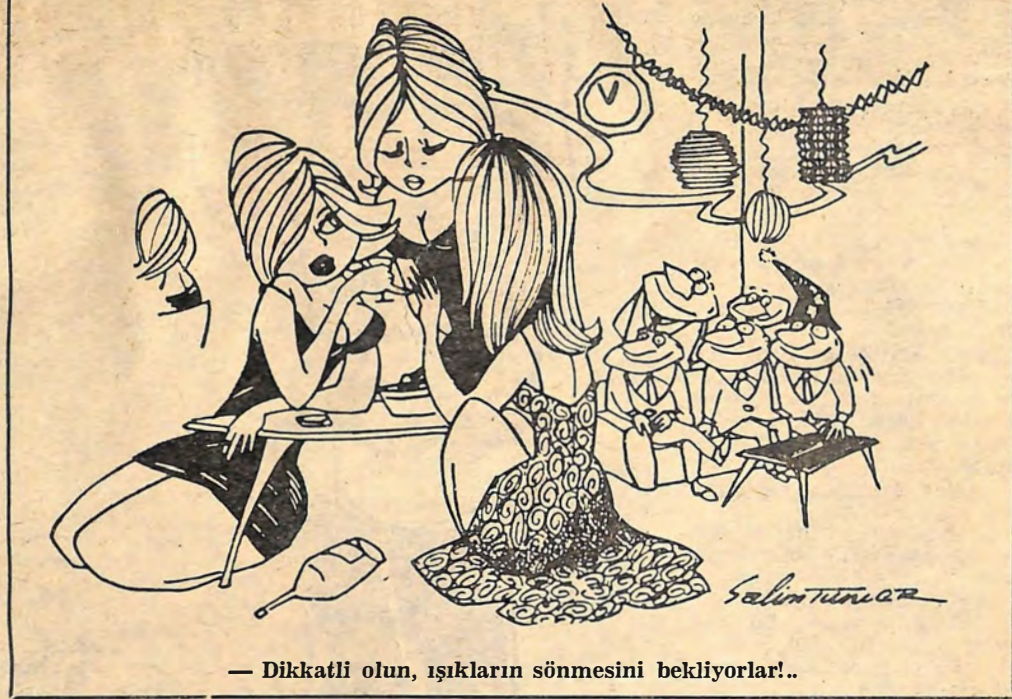
Alacaktım. Ama halı uzmanı Amerikalı arkadaşım, bunların ne tarihi ne arkeolojik değerleri olmadığını anlattıktan sonra Doğu'da gezip dolaştığı her yerde durumun aynı olduğunu söyledi: «Oralarda da tıpkı böyle işte. Turistlerin uğrağı olan kazı yerlerinde köylüler, kadını erkeğı, çocuk çocuk turistlerin önlerini keserler. Ellerine ne geçmişse, antika diye yuttururlar.»

Bu kurnaz köylüler, eski eserleri öylesine ustalıkla taklit ederlermiş ki, ünlü arkeologlar bile aldanır, ora köylülerinden yüksek fiyatla bunları satın alıp kazıklanmışlar. Hattâ bir Amerikalı turiste, tüylerini traştıkları bir çoban köpeğı leşini, kral mumyası diye yutturmışlar. Bu dalavereleri anlatırken kühküh diye sesler çıkararak kurnaz kurnaz gültüyordu. Ama kurnaz köylülerin bu taklitleri de yabana atılır şeyler değilmiş yani, büyük hüner, ustalık işymiş. Meselâ demin çocuğun elinde gördüğümüz, insan kafası biçimindeki küçük mavi taş... Koylay mı, böyle bir işi yapmak...

Kiraladığımız cipte gidiyorduk. Hava da çok sıcak... Yol üstünde ikiüç kavak ağacı bir de kuyu gördük. Gölgede yemeklerimizi yiyecektik. Kavağın gölgesine uzanmış yaşlı bir köylü gördük. Köylünün az ötesinde de bir eşek otliyordu.

Yaşlı köylüyle selâmlaştık, konuşmaya başladık. Köylünün sözlerini İngilizceye çevirip Amerikalıya aktarıyordum.

Yılbaşı gecesinde:

— Dikkatli olun, ışıkların sönmesini bekliyorlar!..

— Burdaki köylerde ne yetişir daha çok?

Yaşlı köylü:

— Hiç de bişey yetişmez... dedi. Eskiden ekim biçim vardı, tahıl yetişirdi. Amabu kazılar başhyalıberi, var bir yirmi senedir, köylü iyice tenbelleşti, hiç bişey ekmez oldu gayri...

Amerikalı:

— Aynen başka yerlerde de böyle, dedi.

Yaşlı adama:

— Peki neyle geçinir köylü? diye sordum.

— Yerin altından çanak çömlek kırığı, taş maş parçaları çıkarmak moda olduğundan beri, köylüler işi boşladılar, kazmayı kapandı toprağı, ne bulduysa, ne çıkardıysa, buralara doluşan ecnebilere sattı boyuna...

Amerikalı:

— Aynen, başka yerlerde olduğu gibi... dedi.

Köylü:

— Bizim bura insanları çok bir alçaktırlar, dedi, memleketin bütün hazinelerini yok fiyata sattılar ecnebiyeye... Toprakların altından böyle taş direkler, mezarlar çıktı ki, bunları değerini bulup sataymışız, daha böyle on Türkiye yeniden kurulumuş. Bu senin ecnebiye dediğin de kimler? Hepsi hırsız... Toprağın altından çıkan antikaları çalıp çalıp kaçırıyorlar... Burdan kaçırıklarını götürüp kendi memleketlerine koca koca şehirler kurmuşlar yeniden onlarla... Kimisi kendi kazıp çıkardı, kimisi köylünün çıkardığını, kandırıp elinden bedavaya aldı...

Amerikalı:

— Aynen, başka yerlerde de böyle olmuştur... dedi.

Köylü:

— Artık, dedi, toprağın altında da çıkaracak bir bok kalmadı... Varsa da kulakasma, hükümet gözünü açtı gayri, kimseye

bişey kaptırmıyor. Bu ecnebiye eğer gene çalışıyorsa, hükümetten çalışıyordur. Ola ki, hükümet kendisi satıyordur değer fiyatına...

Amerikalı:

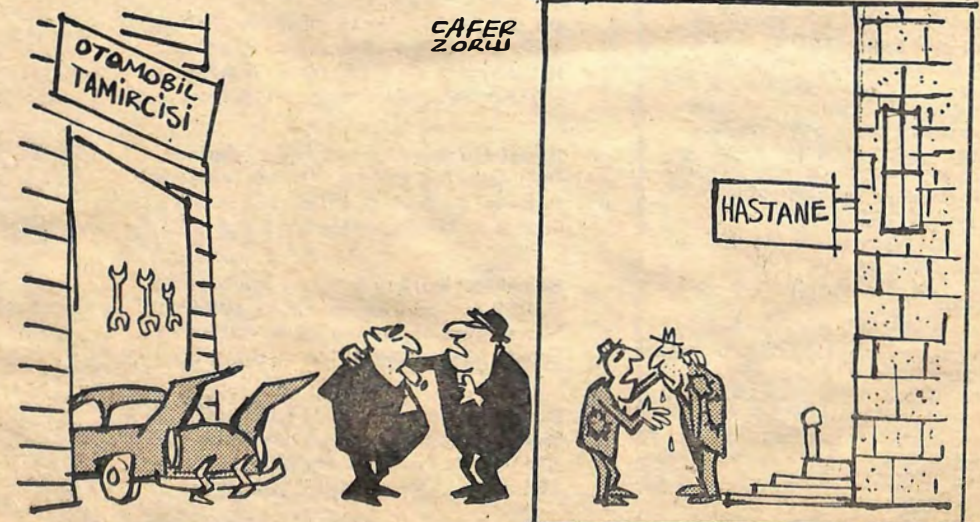
— Evet, dedi, aynen başka yerlerde de böyle olmuştur.

— Öyleyse köylüler şimdi nasıl geçiniyor?

— Sorma... Buralarda altı köy vardır. Evlerine git, bir çul çaput parçası bile bulamazsın, ne bardak, ne desti, ne çanak... Hepsinin evi tamtakır.

Neden?

— Neden olacak, bu turistlere satıyorlar. Evlerde bir kıymık kalmadı. Her neleri varsa hepsini antikaya çevirip satıyorlar. Toprağın altında çürü tüp, paslandı, bozup antikaya çeviriyorlar. Bizim bura insanının ahlâkı iyice bozuldu bey. Geçen gün, bacak kadar bir oğlan, bir de baktım, benim eşeğinin (Lütfen sahifeyi çeviriniz)

— Araban nasıl birader?

— Hastan nasıl birader?

boynundan boncukları çalıyor. Boncukları çalıp da toprağa gömmek, anladın mı, sonra topraktan çıkarıp antika diye yutturacak... Evlerde gelinlik kızlar hep antikacı kesildi, parmak kadar bir taş eline geçiren, kesip oyup, olmadık hüner çıkarıyor ortaya... Eşek nalından madalya, eski para yapıyorlar.

Amerikalı:

— Ben size söylemiştim ya, dedi, başka yerlerde de aynen böyledir.

Yaşlı köylüye:

— Sen nasıl geçiniyorsun, ne iş yapıyorsun? dedim.

— Ben eşek alıp satarım... dedi.

Bunu söylerken de, kuyudan su çekip, kuyu yalağında eşeğine su verdi. Eşek su içerken Amerikalı birden fırlayıp eşeğin yanına gitti. Biz köylüyle konuşuyorduk.

— Eşek ticaretiyle geçinebiliyor musun?

— Hamdolsun... Beş senedir bu işle geçinirim, şükürler olsun...

— Ne kazanırsın meselâ?

— Hiç belli olmaz... Eşeğine göre...

— Bir eşeği ne kadar zaman da satabilirsin?..

— Hiç belli olmaz... Bazı bakarsın, üç ay, beş ay eşek satılmaz, elinde kalır; bazı da bakarsın bir günde beş eşek birden satılmış...

Amerikalı yanıma geldi. Pek heyecanlıydı.

— Aman, dedi, aman... Eşeğin üstünde bir halı parçası var, gördün mü?

İngilizce konuştuğu için köylü anlamıyordu.

Eşeğin sırtında eski pliskli, çamurlu bir çul vardı...

— Şu pis bez mi? dedim.

— Aman, dedi, bu bir harika, bir şaheser... Demindenberi siz burda konuşurken, ben o halıyı inceliyordum. Renkler de, desen de harika, işçilik fevkalâde... Santimetrekaresinde tam yüzüymü ilmiç vardır. Dünyada böyle bir şey görülmemiş, emsalsiz bişey...

— Satın alacak mısınız? dedim.

— Evet, ama... dedi, köylü halıyı alacağını anlamasın... Ben bunları çok iyi bilirim. Atacakları eski, yırtık çarığı satın almayla kalsan, demek bunun kıymeti varmış, demek antikaymış diye dünyanın parasını isterler. İstedikleri bişey değil, ne kadar para versen gözleri doymaz, fiyatı yükseltirler boyuna... Onun için köylüye çaktırmayalım...

O sırada yaşlı köylü:

— Ne dangirdiyor gavur, fanfink ediyorsunuz... dedi.

— Hiç, dedim, buralarını çok sevmiş de...

— Seviyecek nesi var buralarının, kel kıracık tepeler işte...

Amerikalı:

— Ben size ucuza satın alma metodlarım var demiştim ya, bakın şimdi bir metod kullanacağım... dedi.

— Nasıl?

— Halıya istekli olmıyacağız, eşeği satın alacağız. Tabii bu köylü halının kıymetini bilemediğinden, biz eşeği alınca eski

«Balıkçılar, halka ucuz satmamak için üçyüz ton balığı denize döktüler.» — Gazeteler —

İnsan hakları ayaklar altında!

Yeni sene dediğin

Didinip duruyoruz takvimi eskitmeye;
Seneler saçımızı aklarla benekliyor.
Bir (YENİLİK) ufkuna hep hazırız gitmeye,
Karagözlümüz orda sanki bizi bekliyor!

Zaman değişiklikler, bir şey temelli değil,
Sadakatın, sevincin süresi belli değil,
İhtiyarlık çağına kimse meyilli değil,
Ama bu direnişte bizi kim destekliyor?

Bir şeyi değiştirmez ne rüşvet, ne hediye,
Acılar ömrümüzü eler mütemadiyen!
Kalan kepeğe bile çıkmıyor «Dökün!» diyen,
Herkes gelen yılları uzaktan etekliyor!

Bir isteğin peşinden bir başkası yine var,
Önümüzde dağ gibi bir (Gelecek sene) var!
Dünyaya direk olsak övünülecek ne var?
Madem ki her ümidi bir engel köstekliyor!

Kâinat, yıl ömrünü kendince ayarlıyor,
O doğarken cehreler bir ümitle parlıyor,
Sonra üçyüz altmış beş günde ihtiyarlıyor,
Üstelik kamburunu sırtımıza ekliyor!

Boş ver bunların hepsi birer çürük felsefe,
Hayatın «Germi serdi» değmez Beyim esefe!
Kâr peşinde koşarken dostlar nefes nefese,
Bizi aşıkta kazanmak isteği yedekliyor!

Salâhattin KUTLU

çulu da eşeğin sırtında bırakacak... Biz sonra halıyı alır, az ilerde eşeği salıveririz. Siz şimdi benim eşeği satın almak istediğimi söyleyin köylüye...

Köylüye:

— Sen eşek satıyordun değil mi? dedim.

— Hee, eşek satıyorum... dedi.

— Meselâ bu eşeği kaç satar-sın?

— Alıcısına göre...

— Biz alacak olsak...

Güldü.

— Benimle dalga mı geçiyorsunuz? Sizin gibi bey takımı eşeği n'idecek?

— Ne yapacaksın sen canım... Alalım biz bu eşeği. Kaça vereceksin?

— Alıcısına göre, dedik ya... Sen mi alacaksın yoksa bu gavur mu?

— O alacak...

— Ne milletten o herif?

— Amerikalı...

— Hımmm... Yabancı değilmiş, bizden sayılır... Yahu, bu gayetle kart bir eşektir, söyle ona, bu eşek işine yaramaz.

Amerikalıya söyledim.

— Aman çok iyi, demek ucuza verecek... dedi.

— Kart olsun, razı o...

— Amerikalıya ayıp olur canım, sonra herif memleketine gider de Türkler beni kazıkladı... der.

Amerikalıya söyledim.

— Türk köylüsü çok saf, çok doğru insan... dedi, başka yerlerde olsa hemen satarlardı. Madem ki o bu kadar iyi kalbli bir adam ben de ona çok para vereceğim.

Köylüye:

— Amerikalı razı... dedim.

— İyi ama Bey, bu eşek Amerika'ya varmadan yolda ölür. Hemi de bu eşek uyuzdur gayetle, her bir yanı vıcık uyuz...

— Sana ne canım, istiyor adam...

— Allah Allah... Yahu, bu kan-cık eşek değil ki bir işine yarasin... Ne yapacak bu uyuz kart eşeği?..

— Nene gerek senin?.. Sen alacağın paraya bak... Kaça veriyorsun şimdi bu eşeği?

Köylü:

— Çok merak ettim, dedi, hele bir sor o Amerikalı efendiye, onun memleketinde hiç eşek yok muymuş...

— Sizin memlekette eşek yok mu, diye soruyor.

Amerikalı biraz düşündükten sonra:

— Var ama, dedi, böylesi yokmuş, deyiniz...

— Hımmm... Demek Amerikan eşeğini beğenmiyor da Türk eşeğine meraklı. Eh ne yapalım, benden günah gitti... Ben eşeğin her bir kusurunu saydım. Şimdi ecnebiyeden bir herifin hatırım kıracak değiliz ya, bir uyuz eşek için... Satalım öyleyse...

— Kaça?

— Sizin için önüne olur...

— Nee? Deli misin sen yahu, çıldırdın mı? En halis Arap cinsi koşu atı iktüç bin lira...

— Öyleyse eşeği nidecek, koşu atı alsın en halisinden...

Amerikalıya, adamın onbin lira istediğini söyleyince:

— Ben demedim mi, dedi, alıcı oldun mu, bunlar böyledir işte... Demek kıymeti yüksekmiş diye çok para isterler. Ya halıyı almaya kalksaydık, yüzbin lira isterdi. Şimdi ben bu eşeğe onbin lira veririm ama, vereceğimi anlarsa, yirmibin ister. Yirmibin vermeye kalksam, ellibin ister... Onun için sıkı pazarlık etmeli...

Köylüye:
— Doğru söyle dedim, sen bu eşeği kaç para aldın?

— Bende yalan yok, dedi, bak şimdi abdestliyim, yalan söyleyecek değilim ya... Ben bu eşeği, derisinden çarıklik çıkarmak için beş liraya aldım. Nasıl olsa bugün yarın geberir, ben de derisini yüzerim... Başka da bir işe yaramaz...

— İnsaf yahu... Beş liraya aldığın eşeği, nasıl onbin liraya satmaya kalkıyorsun?

— Canım biz satıcı olmadık, siz alıcı oldunuz... Kart dedim, olsun diyor adam. Uyuz dedim, razı... Kancık değil dedim, gene istiyor. Yarına çıkmaz ölür dedim, iyi diyor gene... Haa az da ha unutacağım, topal da bu eşek, ard ayağı aksar bunun...

— Olsun...
— Gördün mü? Demek bir kıymeti, bir kerameti var bu eşeğin benim anlayamadığımı. Yoksa bu Amerikalı gāvuru, ne diye uyuz ve de kart ve de erkek ve de topal bir eşeği almaya kalksın... Değil mi? Onbin... Aşağı kurtarmaz... Veremem...

Amerikalıya:
— Aşağı inmiyor, verelim mi onbini?.. dedim.

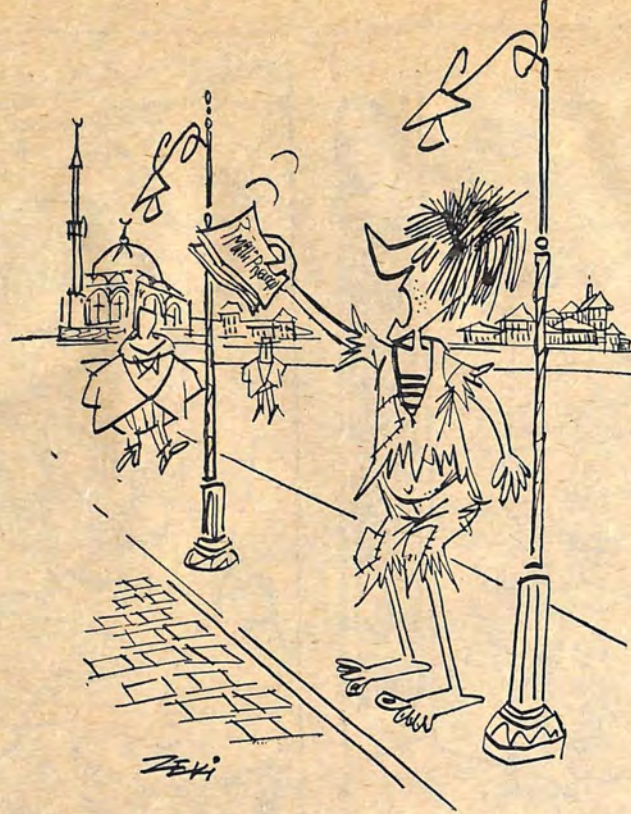
— Onbini verecek olduk mu, yirmibin diyecek... Aman pazarlık... İki saat pazarlık ettik. Arada bir vazgeçmiş gibi görünüp yürüdük. O hiç aldırmadı. Dönüp geldik yanına...

— Döneceğinizi biliyordum ben sizin... dedi.

— Nerden biliyorsun? dedim.
— Bilinmez mi canım? Böyle bir kelepir eşek düşürmüşsünüz, kaçırarak değilsiniz ya...

Cipin şoförüne, cipi götürüp, ilderde yol üstünde bizi beklemesini söyledim. Eşeği orda bırakıp cipe binecektik.

Neyse efendim, çekişe çekişe pazarlıktan sonra ikibinbeşyüz liraya uyuştuk. Paraları saydık eline. Köylü de, sırtındaki çulu alıp eşeğin yularını elimize verdi.

— Yılbaşı çekilişi... Bir milyon, bir milyon!..

— Haydi hayrını görün!.. dedi. Sonra da ekledi:

— Herhal ucuz gitti bizim kart uyuz eşek ya, neyse... Malın hayrını görün.

Amerikalının gözleri açılmış, köylünün elindeki halı parçasına bakıyordu. Şimdi ne olacak?

Amerikalı bana:
— Aman belli etmiyelim, dedi, eşeği alıp biraz gidelim, sonra hiç umursamazdan gelip, döne- lim, «Aman eşeğin beli üşür, şu çulu verde üstüne örtelim» di- yelim... Adam, asıl halı parçasını istediğimizi sakın anlamasın...

Eşeği ipinden tutup yürüdük. Yürüdük dedimse lâfın gelişi, biraz zor yürüdük... Amerikalı arkadaşan iter, ben önden çeke- rim, eşek yürümez bitürlü... Kart eşek de yürüyecek derman kalmamış... Halıyı köylünün e- linden kurtarsak bir, eşeği bira- kıp savuşacağız...

Eşeği ite kaka, yirmi-otuz adım

açıldık, köylü arkamızdan ses- lenerek seğırtti:

— Durun, durun, eşeğin şeyi kalmış...

Aman! Adam çulu kendiliğinden getiriyor diye bir sevindik ki... Adam koşup geldi, tepeyi aştı:

— Yahu, dedi, eşeğin kazık de- mirini unuttunuz. Amerika'ya götürünce bu eşeğin bağını ne- reye çakacaksınız? Düşünmez- siniz: Hiç kazıksız eşek alınır mı? Acemi olduğunuz nasıl da belli...

Ucu halkalı demir kazığı da aldık elinden... Amerikalı bana:

— Hadi sırası, şimdi de halı- yı iste... Aman belli etme... «Şu pis çulu da veriver» de...

Köylüye:

— Bu eşek çok zayıf, hastalık- lı da... Üşüyecek yazık, dedim. Sen hayvanın üstüne eski bir çul örtmüştün, o pis çulu ver de üs- tüne atalım...

— Yooo, dedi, çulu veremem... Siz benden eşeği aldınız, çulu değil...

— Evet, eşeği aldık... Çulu da üstüne örtelim. Zaten eski, pis... Para da etmez.

— Evet, eski ve de pis... Ve de para etmez... Ama veremem.

— Neye?

— Veremem beyim... Baba yadığarı bir çuldur, verilmez... Atadan dededen kalma bir hâti- ra... Veremem...

Amerikalıya «Vermiyor, baba- dan kalma yadığarmış» dedim. «Ne işine yararmış sanki, sor bakalım» dedi.

— Bu pis çul parçası ne işe yarar sanki... dedim.

Köylü birden ciddileşti:

— Ne demek ne işime yarar, dedi, şimdi bir başka uyuz eşek alıp sırtına koyacağım. Kısme- tim varsa, sizin gibi bir merak- lısını bulur, Allahın izniyle onu da satırım. Bu çul bana uğur getirir, uğur... Ben size kazığı da üstte bedavadan verdim. Ona bişey dedim mi?

— Canım çula da birkaç kuruş verip alalım, örtelim hayvana...

— Amma yaptın. Sonra ben eşekleri nasıl satacağım?.. Beş yıldır kart uyuz eşekleri hep bu çul sayesinde satıyorum... Hadi güle güle... Varın malın hayrını görün...

Amerikalının yüreğine inecek diye korktum. Koluna girdim.

Köylü birkaç adım açıldıktan sonra uzaktan seslendi:

— Eşeği bırakacaksanız, zah- met edip uzağa götürüp bira- kmayın da hiç mi değil, yorulmı- yayım... dedi.

Eşeği orda bırakıp, cipin ol- duğu yere kadar yürüdük.

Amerikalı halı uzmanı:

— Başka yerlerde işte bu yok- tu, hiç başıma gelmemişti, dedi, hepsi aynen, ama bu başka nu- mara...

Cipe bindik. Kazık hâlâ elin- deydi. Onu elinden atmıyordu.

— Ne yapacaksınız bu demir kazığı? dedim.

— Hâtiira olarak bu kazığı, halı koleksiyonuma koyacağım, dedi, kıymetli bir kazık, ikibin- beşyüze çok ucuz aldık...

Yaaa, rezil olduk âleme, rezil... Tuuuuh...

«Rezil olduk» diye diye elini başına vurup duruyordu.

Aziz NESİN

Noel Baba

Âdem Baba!..

Yazısız

Hoca'dan ilhamlar

— Yılbaşı balosuna giderken bu kadar tuvalet yapmıya, bütün mücevherlerini, kürklerini yanına almaya ne lüzum var?
— Belli olmaz. Belli yolculuğumuz nikâh dairesine kadar uzanır!

#

— Yeni yıl girince eskisini ne yaparlar?

— İnsanlar eski yılı; hatâlarının, başarısızlıklarının sorumlu-su olarak ilân ederler.

Son çare

Dilenci yoldan geçen adamı durdurdu:

— Allah rızası için... Başının gözünün sadakası olsun...

Adam hiç duymamış gibi yoluna devam etti. Dilenci de yorgun, bitkin bir sesle söyledi:
— Yapacak tek şey var... O da...

Adam bu sözleri duyar duymaz yaptığına pişman oldu, geri döndü, dilencinin sırtını sıvazlayarak:

— Al şu iki buçuk lirayı da, o kötü düşünceden vazgeç, dedi.

— Teşekkür ederim, zaten, iş aramak hiç hoşuma gitmiyor...

Yılbaşı I

Bu gece mezeler dağ, içki umman olmalı,
Bu gece kalpler ateş, kafa duman olmalı!

Büyük bir gazinoya, salona girmek için
Koynunda «Kayme» adlı geçer ferman olmalı!

Şu bölümde «Ça Ça Ç» çalan müzisyenler:
Betohfen, Çaykovski, Vagner, Şuman olmalı!

Bir köşeye çekilip seyretmek kabalıktır,
Bir mertebe cüretkâr, biraz yaman olmalı!

«Bu yabancı, o çirkin» diye ayırım yapma,
Tek düşüncen herkese kompliman olmalı!

Bir yığın genç erkeği etrafına toplayan
Şu kadın aşk babında hayli uzman olmalı!

«Hocam iş işten geçti» hükmüne uymalısın,
Böyle yerde içtiğin en az batman olmalı!

VILE

Dozu fazla kaçırıp rah
Taze göğüsler yastık,

Gece ikiden sonra yar
Birbirlerine girip bir

Noel'in şerefi var devi
Dağlar kel kel olmalı,

Yeni yılın

âhları!..

A ŞI

zlık duyunca
e derman olmalı!
plak vücutlar
harman olmalı!
gli çamları,
n orman olmalı!

Kavalye bulamazsın bu halle Büyük Hanım:
Boynunda elmas kolye, kolda burman olmalı!
Bâzi kişneyenleri görüp de şöyle dersin:
Bunların önlerinde arpa, saman olmalı!
Çoğunun insanlara benzeyen tarafı yok,
Öyleyse bu mahlûklar birer «Azman» olmalı!
Çift içip her şeyi çift gören çiftçilerin
Herhalde anaları biraz pişman olmalı!
Sözle aşk ifadesi fazla etkili değil,
Arka cebinde piştov, belde kaman olmalı!
Aynı gece içinde niceleri aç gezer,
Bunları düşünmeye ayık zaman olmalı!
Bir düzen vermek için toplum dâvalarına
Bilmem işler daha mı karman, çorman olmalı-

Salâhattin KUTLU

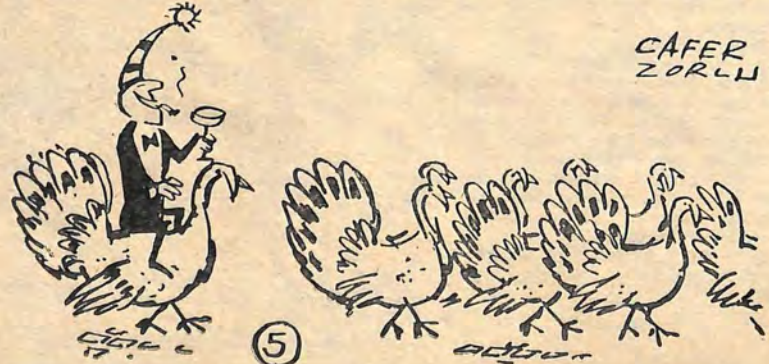
Günaydın 1965!

Son söz

Barda iki arkadaş dertleşiyor-
lardı:
— Dün gece karımla müthiş
kavga ettim. İnanmayacaksın
ama, son sözü ben söyledim...
— Neden kavga ettiniz?
— Bir hiç için, canım, ille de
yılbaşında bir vizon isterim di-
ye tutturdu... Son söz bendeydi
dedim ya...
— Ne dedin yahu?
— Ne mi dedim, şey... «Al»
dedim...

İşaret...

Adamın biri trene biner, va-
lizlerini yerleştirir, sigarasını
yakar ve yemek vagonuna geçer.
Yemeği oldukça uzun sürer. Ye-
rine dönmek ister ama, bir tür-
lü vagonunu bulamaz, kondük-
töre söyler; beraber ararlar,
yine bulamazlar. Bu arada kon-
dültör sorar:
— Bir işaretiniz, bir şeyiniz
yok muydu?
— Pencere tam karşısında
bir koyun sürüsü vardı...

ahında!

Çil horoz

A RTIK temsillere geceleyin gitmiyorum. İtişe tepişe, Pazar matinelere gidiyorum. Vatandaşlarım böyle sıhhatli işişiş tepişmelerin arasında olmak keyfime gidiyor. Düşünün, itiştiğiniz tepiştiğiniz bir bakanlık koltuğu değil. Bir yaldızlı genel müdür makamı değil, milyonlarca döviz değil, bir tiyatro biletçisi... Ve gişenin önünden elinizde buruşuk buruşuk onulla dönerken, üüü ne fetih havası içinde dönüyorsunuz!

Sonra o matinelere «makine» diyor halk, kabarı kabarı bayram yeri kordelalı küçük kızlar geliyor. Yeldirme şeklinde paltolu, başörtülü hemşireleriniz geliyor, üniversite talebeleri geliyor. Altın kaplama dişli aile reisleri geliyor. Takma yok, kasıntı yok, iddia yok. Tiyatro'ya bir tapınağa giriyormuş gibi o hava yok. Eğlenmeğe, gamını unutmaya geliyor halk tiyatroya. Ucuz diye de geliyor. Ve memnun...

«Çil Horozu» böyle bir atmosferde, senelerce buğday deposu olarak kullanılmış Küçük Tiyatroda gördüm. Tam Çil Horozluk bir yer, küçük tiyatro.

Tek bir koltuk boş değildi. Yooo tiyatrocular, ötünmeyin: «İşte halka tiyatro terbiyesi aşıladık» diye. Kimsenin kimseye hiçbir terbiye aşıladığı falan yok. Dedim: Halk oyalanmak istiyor «dar keseden!»

Konu:

Yazar da olmak güc, yerleşme-miş, kişiliği kristalize olmamış bir toplumdaki. Neyi ele alsın yazar?.. Bir psikolojiyi mi?.. Bir tutumu mu?.. Bir davayı mı?.. Hepsi o kadar oynak ki!

Bakıyorum bu Oktay Rifat, pekâlâ istidatlı, pekâlâ gülümser (o kadar gülümser ki, trajedisi bile trajedi olmuyor, insanın içinde gülümserlikler gezindiriyor) pekâlâ ince hicivci... Pekâlâ gerçek sanat-kâr gibi çocuksuluğunu sakınmış. Verdiği eser ne?.. Bir «Çil Horoz!»

Sefalet içinde birbirinin burnunun dibinde yasıyan bir toplumun hikâyesi. Ufağından bir toplum. Bü-yüğüntüğü başka hikâye mi?.. Yooo! O küçüklük toplum, kendine göre de mutluluk peşinde...

Nerde buluyor bu mutluluğu, bü-yücek hır lokma ekmekte, ve bir sekstualite'de.

Üç kadın var eserdeki gecekondlu külliyyatında. Bir de üç erkek!

Değişik kuşaklardan bu üç kadın ne istiyor?

Rahat. Rahat onlar için suyu, mutfak ve bilmem nesi içinde bir ev.

Rahat onlar için zamanında kirayı ödeme.

Rahat onlar için fazla itilip kılınma.

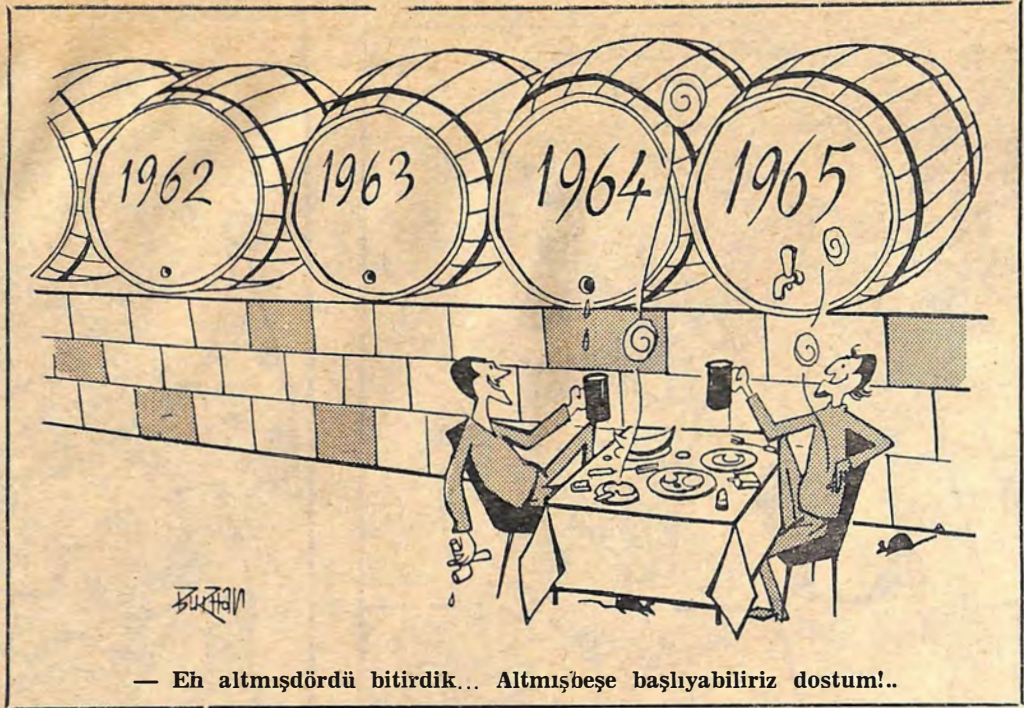
Daha ne istiyorlar?

Bol bol «aşk» istiyorlar, en ilkel anlamda. O da gene bir rahatlık, bir emniyet. Başlarında bir erkek istiyorlar hâmi olarak... Fazla kötti yola sapmamak için. Piyesteki üç erkek de ufak tefek yaradılış farklarıyla, tek erkek gerçekte. Son derece ilkel bir toplumun «tek tip fabrikasyon» erkeği: Durmadan diş peşinde, ve tek tasası bu!

Valla bütün bunları görmek için gecekonduya kadar gitmeğe hacet yok!

Oyun:

Şimdi gene antipati kazanacağım. En alıngan kişiler kimler biliyor

— Eh altmışdördü bitirdik... Altmışbeşe başlayabiliriz dostum!..

musunuz? Tiyatrocular. Sos'lardan sonra!.. Her birini birer dâhi, birer Eleonora Duse, birer Laurence Olivier olarak kabul etmediniz mi, yandınız! Kül oldunuz!

İyi oynamıyorlar. İyi oynamak da güç, üç buutlu olmanın bu rolleri. Üç kadın artistten o en eski kuşaktan, elin çamaşır leğenlerinin üzerine bükülmeğe ömrünü kazanan Sıdika iyi oynuyor. Çünkü, Sıdika gerçek bir tip. Mesakkat çekmişlerin realizmiyle, gel banası olmanın kadının çok bilmişliğiyle, topluma yakın bir tip... Zaten en çok o alışılandı.

Öbürleri, daha genç kuşaktan kadınlar, Sultan ve Ayten, son derece takmaydılar. Yazar da onları «kartondan birer gecekondlu bebeği» yapmaktan ileri gidememişti.

Erkekler, tek çizgilerinde daha başarılıydılar. Arzu fıskırıyordu her taraflarından.

Doktor da «faux réalizm» için deydi.

Reji hatâları, yapılmıyacak cins-tendi.

Meselâ o salıncaklı koltuğun önünde Sıdika'nın çocuksu hayranlığının üçte biri yontulabilirdi. Sonra Sultan, ikinci kuşaktan olan kadın, makinada, harıl harıl dikti di-kerken, diktiği isimsiz paçavra ol-

duğu yerde kalıyordu, mumyalanmış gibi. Halbuki makinanın dikişince, seyircilere dönük kısma doğru akmalıydı o paçavra. O kadar-cıgını da artık ihmal etmemeli halka saygıdan. Dönen harıl harıl bir makina görüyorsunuz, sesinden bile yalancıkdan döndüğü belli. Amma rejisör, işte, erkek. Makinaya konan bir çaput'un ne tarafa doğru ilerleyeceğini, ne tarafa doğru geri-leyeceğini bilemez ki!... Bilen yok mu?

Efendim teferruata takılıyorusunuz?... Teferruatın başka ne...

«Amma çok hoş çok iyi vakit geçiriyor...»

Evet... Başka şey dedim mi?.. De-dik mi?

Lisan:

Canlı. Konuşmalar akıcı. Yalnız, bir sorun var: Realizm ille, bazı deyimlerin kullanılmasıyla mı elde edilir ve bir sürü «eşek, hayvan, enayi, be» deyimlerini birbirine çarpma mı?..

Söylesenize! Küçük Tiyatrodan çıkmıştım. Gök gri, vıcık vıcık bir göktü. Yer de öyle...

Güme gitme ürküntüsü

ŞÜKÜR artık işlerimiz tıkrın-da gidecek. Tıkrında gitme-

sine engel üç bakanmış. Onlar da ortadan kalktılar. Şüküüür, çok şükür!

Kaç gündür sallandıkilerin, iç sallantılarını paylaşmaktan (eee, medeni kişi, karşındakilerin derdini hiç olmazsa onda bir paylaşır!) başım dönmüştü. Şüküüür, çok şükür «Ha koptu, ha kopacak» fashı bitti!

Bırakın benim sallantımı, kabine-nin en sallanmazı bile, bütün temaslarda aracı Kemal Satır âbiymiz bile arada bir, bir «hoş» oluyordu. Başbakanlığıyla karşı karşıya, tarihin huzurunda söz imal ediyordu, kendi kendini ikna etmek isterce-sine:

— «Evet... Üç yardımcı olacak, amma ben yardımcılardan birincisi olacağım!»

Abii... Yakayı zor kurtardık, amma tam kurtardık! Koskoca yaka kaldı elimizde. Başbakan yardımcılarının hem birincisi oldun, hem «tek» birincisi... Aman abii!..

Kabine-nin öbür üyeleri, basınla münasebetlerini tatlıdan tatlıdan düzenlemeğe başlamışlardı. İhmal ettikleri arkadaşlarla da. Ortada bir «emaneti alma», «emaneti verme» lâkırıdır dır döndürüyorlardı, hançer yemek üzerlerin sararmışlığıyla...

Bir de «ümitvarlar» vardı. Bu sararmışlığı karşı, onların yüzüne kan hücum etmişti. Terzileri hep lacivert üzere çalışmıştı. Hepsi lacivertli gelmişti Meclise, derli toplu. Çünkü, sandalyaya davet, meclise telefonlarla oluyordu. Bütün C.H.P. liler, bu nazık günlerde, Meclise devam rekorunu kırdılar. Herkesin gözü hademelerdeydi. Hademeler birini telefona çağırınca, bütün gözler yiyordu mutlu «davetliyi» arkadaş arkadaş... Bütün C.H.P. bakan adayları sanki. Sankisi mankisi var mı?

Herkes birbirine havadan bakanlıklar yakıştırıyordu:

— Birader duyduğum ki, bilmem ne bakını olacaktımsın...

— Yok canım.. (Bu yok canımı çekerken, galiba ümitler de gözler kadar parlaktı ve herkes, kendine yakıştırdığı bakanlığı, başkasına yakıştırdığı görüyordu.)

Bitti bütün bunlar. Şimcik, istikrarlıyız. Şimdi dengeliyiz. Şimdi başarılı olacağız. Çünkü başarıya engel üç-tek bakanmış meğerse. Öyleymiş. Bunca tecrübeli kaptan öyle düşünüyor madem!

Nimet ARZIK

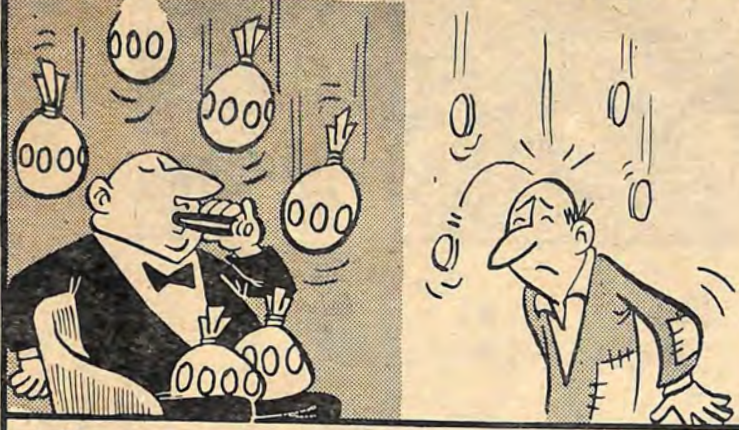
— Bu gece, bir şişe ikimize yetmez... Meyhaneciye rica et de, bir boş şarap şişesi daha versin!..

Yeni Yılda neler Olacak MİLLÎ GÜVENLİK BİR

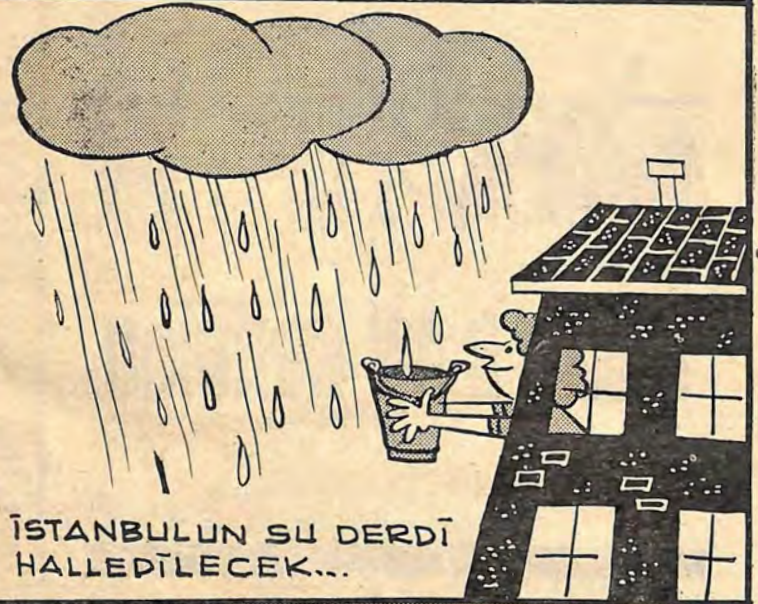
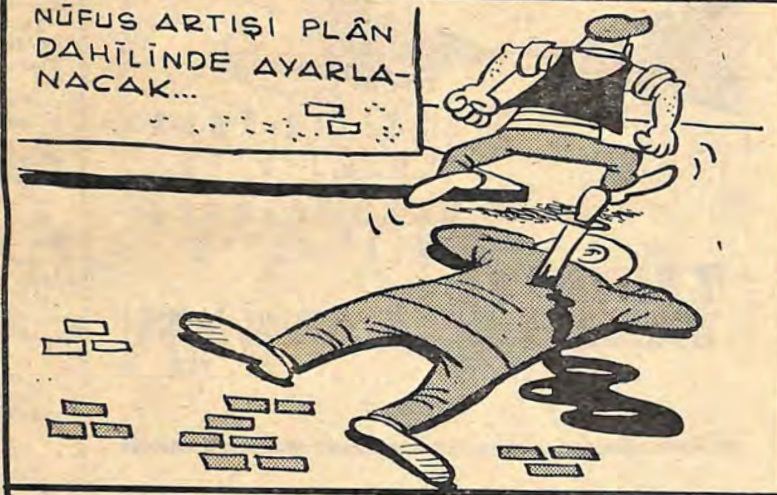

EĞLENCE YERLERİ SIKI
ŞEKİLDE KONTROL EDİLECEK.

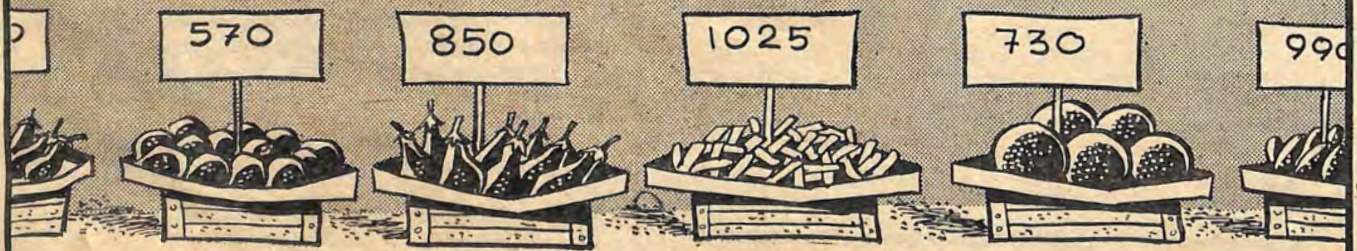
NÜFUS BAŞINA DÜŞEN GELİR ARTACAK!

NÜFUS ARTIŞI PLÂN
DAHİLİNDE AYARLA-
NACAK...

İSTANBULUN SU DEDİ
HALLEDİLECEK...

FİYATLAR AYNİ SEVİYEDE TUTULACAK...

İŞLERİNİZDE EMNİYET SÜR'AT.

ÇEŞİTLİ PARA İKRAMİYELERİ.

ÖMÜR BOYUNCA AYLIK GELİR.

TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI

VERİR

(Basın: 22153—A—13390—245)

REKLAM LARINIZ İÇİN

"BASIN İLÂN KURUMU"

Genel Müdürlük
Cağaloğlu, Türk Ocası Caddesi No. 1
İstanbul
Telefon 22 43 84 - 22 43 85
Telgraf Adresi: BASIN KURUMU

ŞUBELER	DIŞ MUHABİRLER
İstanbul	A.B.D.
Ankara	Almanya (Federal)
İzmir	Almanya
Adana	Avusturya
Bursa	Avustralya
Dişarbakır	Belçika
Erzurum	Bulgaristan
Eskişehir	Cekoslovakya
Konya	Danimarka
Zonguldak	Fransa
	Hollanda
	İngiltere
	İspanya
	İsrail
	İsviçre
	İtalya
	Japonya
	Lubnan
	Macaristan
	Norveç
	Pakistan
	Polonya
	Portekiz
	Romanya
	Yugoslavya
	Yunanistan

(Basın: 22095—247)

LONDRA'DAN

Yılbaşını nerede?

Binlerce işimiz Güney Afrika'ya gitmeğe hazırlanıyor! Binlercesi Almanya'ya gidiyor.. Binlercesi Fransa'ya.. Bir o kadarı daha Belçika'ya...

Lâf aramızda, İstanbul'dan kulağıma gelenlere göre, kimse konu komşusuna, eşe dosta «A-yol, bu yılbaşını nerede geçireceksin?» diye soramıyormuş. Zira karşısındaki kızgın kızgın bakıp «Yarına hangi diyarlarda olacağımı biliyor muyum ki, kardeşim?» demeye getiriyormuş.

En büyükleri!

Burada arasına, önemli meseler zuhur ettikçe, danışmak üzere profesörler televizyona davet ediliyorlar.

Bu vesile ile televizyonda zaman zaman kimi Oxford Üniversitesinden, kimi London School of Economics'den epey profesör yüzü görüyoruz.

Bakıyorum da buradaki profesörler epey genç... Ne bileyim, kimi 32, kimi 35, kimi 36, bilemediniz 38 yaşında falan.

Oysa bizde Profesörlük, en az kırkıktan sonra başlar!

Hadi hadi, Profesörlerimiz için lâf edip durmayın!.. Dünyanın en büyük profesörleri bizde!

Ehveni şer...

«Yahu, bu ne hal?.. Bir lokma ekmeğe için taa Afrika'lara, Avrupalara mı muhtacı?» diye içermeyin...

Çalışmak ayıp değil.. Yardım istemek için dünyanın dört bir bucağına heyetler göndermek daha mı iyi?

Sakın dokunmayın

Burada her şeyin, ama her şeyin, meselâ manavdaki elmanın üstünde, patlıcanın üstünde, fırındaki ekmeğin üstünde olsun, her şeyin üzerinde şöyle bir yazı var: Sakın Dokunmayın!

Sakın Dokunmayın! tenbilhine de öyle sıkı riayet ediliyor ki, alimallah, o şeye elinizi sürdünüz müydü, beğenmeseniz de onu almak zorundasınız artık...

Bu bana, bizde bir kıza dokundunuz muydu, artık hemen almak zorunda kalışınızı hatırlatıyor... Oysa burada tersine: Dokunuyorsunuz da, evirip çeviriyorsunuz da, hattâ tadına bile bakıyorsunuz da gene de almak zorunda kalmıyorsunuz!

Sesimize de karışamazlar ya!

Kıbrıs işinde uçak kullanacak oluyoruz, Amerikalılar: «Uçaklar bizim haaa, kullanmayın» diyorlar.

Amerikan aleyhtarı dövizler taşıyacak oluyoruz, «Yooo, Amerikan bezine Amerikan aleyhtarı yazı olmaz» gibi lâflar ediyorlar.

Onlar aleyhine yürüyüş yapıyoruz «Ayağınızda Amerikan postalları varken bize karşı nasıl yürürsünüz?» diyecek oluyorlar.

Şimdi sesimizi yükseltmemize de bir şey diyemezler ya?.. Biz, «Amerika'nın Sesi» değiliz nihayet!

Reşit Aşçıoğlu

Öyle değil mi?

İngiltere'nin meşin ceketli gençlerinin, yani Mods'larla Rockers'lerin sebep oldukları hâdiseler üzerine, bu yehlikeli akımın önüne geçmek için hükümet sıkı tedbirler almak niyetinde. Nitekim İngiliz İçişleri Bakanının yeni açıkladığı bir kararla bu çeşit şiddet hareketlerine tevessül edenlerden alınan 25 sterlinlik cezanın 100 sterline çıkarılacağını bildirdi. Bu, 3000 liraya yakın bir para demektir.

Bilmem hatırlar mısınız?.. Gençlerde bir Londra mahkemesinde 75 sterline mahkûm edilen bir meşin ceketli genç hâkim, ödemede kolaylık isteyip istemediğini sorunca, delikanlı hermen cebinden defterini çıkarıp 75 sterlinlik bir çek yazıvermişti.

Şimdi cezanın 100 sterline çıkarılması, bu gibilerin ciğerini önler mi sanki?..

Ama aslında bu gibi gençlerin de pek kabahati yok. Zira koskoca devletlerin arasındaki münasebetlerde bile aynı prensip cârî! Şöyle ki, şımarıklık, serkeşlik, hattâ serserilik yapan bir devlet, mahkeme önünde değilse bile, bir toplum huzurunda tam suçlanacağı sırada, defteri cebinden çıkarıveriyor... Ve okkalı bir çek yazıverdi miydi, suçlayan toplum onun şımarıklığına da, serkeşliğine de ses çıkarmıyveriyor.

Fena iş değil!

Burada epey insanın yüzünü güldüren bir âdet var:

Hemen her büyük mağazanın -ki buradaki bir büyük mağaza bizim Beyoğlunun tamamını içine alır- hemen her büyük fabrikasının, hemen her müessesenin -ki buralarda büyük kurum sayısı da epey çoktur- bininci, ya da onbininci veya yüzbininci gibi yuvarlak sayılı müşterilerine ikramiye verme geleneği yerleşmiştir.

Ama, ikramiye deyince küçümsemeyin sakın... Kimi birkaç bin sterlinlik bir çek, kimi bir otomobil, kimi astragan bir kürk, kimi de bir dünya seyahati bileti falan veriyor.

Baktım, isabet şansı da epey yüksek doğrusu... Hani insan işsiz kalıp bizim İş-Bulma Kurumuna müracaat edeceğine, Şarlo'nun filmlerindeki acele acele yürüyen insanlar gibi rastgele dükkânların birinden çıkıp birine girse, paraya kavuşma şansı çok daha fazla olur.

Yılın falı

Maliye Bakanımız «1965 talihli bir yıl olacak» demiş.

Yılbaşlarında kehanette bulunan tanınmış dünya falcılarının işi biraz hafifledi desenize... Türkiye için kehanette bulunmaktan kurtulmuş oldular.

Zehir Hafiye

Casuslara Karşı

BU SAYIDA

Hedefini Bulan Yumruk

Zehir Hafiye, bütün mühim telefonu konuşmalarının santral tarafından dinlendiğini bildiğinden, hemen telefonu kapar: «Alo!...» der, «Ben vazifeli memur 23-X'im, biraz önce beni telefonda arayan kimdi?...» Zehir Hafiye'nin blöfünü yutan santral derhal cevap verir: «Bayan Sevda Eyimuz, Zambak sokak Papeoğlu şirketinde çalışır... Şirketin sahibi Şakir Papeoğlu'nun hususi sekreteri olduğundan, bütün telefon konuşmalarını tesbit ediyoruz.» Zehir Hafiye, öğrenmek istediğini fazlasıyla öğrenmiştir... Bisikletine atlar, yola koyulur hemen...

(Devamı var)

Gelecek sayıda: Zehir Hafiye Doktor!

Süper arının hücumu — Yüksek dozda kloroform + Gözyaşartıcı gaz karışımı — Grand Oteldeki radar istasyonu — Sevda Eyimuzun anatomisi

Hakikat

Karı koca kavgı ediyorlardı, erkek çok hiddetlenmişti:

— İğrenç bir mahlûksun, bir büyüğüden farkın yok... Cada-loz...

— Nişanlı olduğumuz zaman bana, rüyalarımın sultanısın di-yordun...

— Herhalde söylemeği unutmu-şum, o zaman sadece korkulu rüyalar görüyordum...

Lâfa bak...

İki fare elele romantik bir ge-ziye çıkmışlar, biraz yürüdük-ten sonra uzaktan bir gölge fark eden dişi fare titreyerek sevgili-sine sokulmuş:

— Kara kedi, diye inlemiş.

Erkek fare gülererek söylenmiş:

— Demek senin de bâtil iti-katların var...

Eskisi gibi değil

Büyük bir mağazanın kasiyeri arkadaşına dert yanıyordu:

— Artık eskisi gibi güzel de-ğilim...

— Bunu da nereden çıkardın?

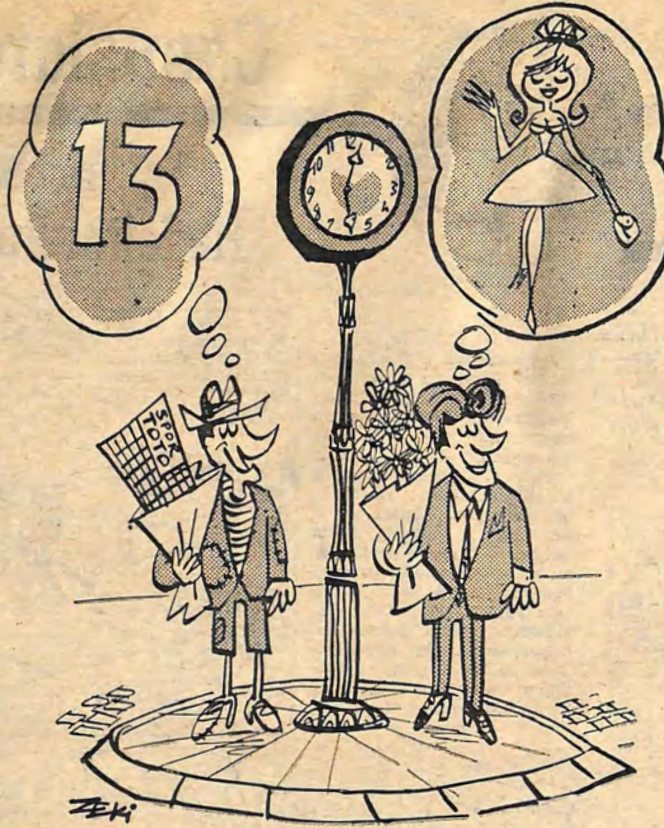
— Erkekler paranın üstünü verince saymağa başlıyorlar...

Tavsiye

Genç kadın hizmetçi arıyordu. İşçi bulma kurumundaki adama:

— Evde bana yardım edecek birisi lâzım, dedi. Namuslu, te-miz, çalışkan ve kanaatkâr olma-sını istiyorum.

— O halde hanımefendi size dört tane almanızı tavsiye ede-ceğim...

Yazısız

Akbaba

Dalavra Yarışması Açıyor

Akbaba, bu sayısından başlayarak bir «Palavra» yarışması açıyor. Bu yarışmaya her okuyucu bir fıkra ile katılabilir. Şartlar:

1 — Fıkralar, daktilo ile kâğıdın bir yüzüne yazılmalıdır.

2 — Akbaba «Yarışma memurluğu» adresine gönderilebilir.

3 — Fıkraların altına imza ve adres yazılmalıdır.

Yayınlanacak her fıkra için, Akbaba Yayınevi kütür, sanat ve roman yayınlarından birer kitap hediye edilecektir.

İlk fıkralar, gelecek sayımızda yayınlanmaya başlayacağı için, okuyucularımızdan palavralarım şimdi-den adresimize atmalarını rica ederiz.

YAPI VE KREDİ BANKASI

20. YIL

Kültür ve Sanat Hizmetleri serisinden

SERGİLER

4.

üç köyden işlemler sergisi

17 Aralık - 2 Ocak

Yapı ve Kredi Bankasının Galatasaray'daki yeni binasının sanat galerisinde

379

(Reklamcılık: 4697—248)

K ULAKOFF kulaklarına inanamamış gibi tekrarlayıp duruyordu:

— Altı buçuk, altı buçuk Ruble ha! Buna düpedüz soygunculuk denir. Durun hele... Hımm; en iyisi şöyle yapalım Michailo Polikarpîç, siz bana şimdi yarım kilocuk tartın, yarın artanını geri getiririm ve yediğimiz kadarının parasını öderim, olmaz mı? Bizim sofrada buna zaten el süren bulunmaz ama misafir... Anlarsın ya akşama mühimce bir misafirim var, onun için!

HAVYAR

AVERÇENKO'dan
S. Aydınlık

Mezeci içinden bir «Lâhavle» çektikten sonra:

— Ben böyle şey yapmam, bilirsiniz! dedi. Ama siz eski müşterimisiniz sırf hatır için... Grişkaa tart şurdan bir yarım kilo havyar!

Kulakoff misafirini gayet nazik bir jestle sofraya buyur etti:

— Önce şöyle küçük bir aperitive ne buyrulur?

Misafir eleştirici bir tavırla donanmış masayı inceledikten sonra:

— Ya ya... diye mırıldandı. Bir konyak hiç fena fikir değil... Ona değil canım, şu büyük bardağa lütfen...

Kulakoff aynı itaatkâr ve nazik tebessümü ile:

— Nasıl isterseniz, dedi, siz benim misafirimsiniz bu akşam!

Konyağı bardağa koydu ve misafirine uzattı. Adabı muâşeret kaidelerini içinden tekrarlayıp bardağı ağız ağıza doldurmuş bir dudak payı bırakmıştı. Misafiri keyifli bir kısırak gibi kişnedi:

— Doldur azizim doldur!

Sonra Kulakoff'un kalçasına bir dirsek atıp ilâve etti:

— Ben her şeyin dolgununu severim... Hah şöyle! Şerefe...

Kulakoff misafirinin neşesine pek katılamadı:

— Ben bir şnaps doldurayım. Siz başlayın, beni beklemeyin Allahşkına, mantar, ringa balığı, hele şu salata... Karım sırf sizin için hazırlandı, buyrun.

— Ohoho!.. diye misafir beklenmedik bir nida koyverdi. Ne görüyorsunuz? Havyar! Hem de iyi cins bir havyara benziyor! En başta söyleyecek şeyi bırakıp mantardan bahsediyorsunuz bir de...

Hafifçe ağzı kuruyan ve dudakları titremeye başlayan Kulakoff hafif bir sesle cevap verdi:

— Ya, sahi unuttum, havyar! Havyar da var.. Buyrun lütfen; işte kaşık da şurada!

— Neel Bir çay kaşığı ha! Ohoo.. Hayır aziz dostum hayır! Ağzının tadını bilen havyarı yemek kaşığı ile yer.. Anlaşıldı mı? Bir bardak konyak daha lütfen. Fakat neniz var Allahşkına? Hasta mısınız?

Ev sahibi ringa balıkları ile süslü kayak tabağını misafirine doğru itip, onun söylediklerini duymaması gibi:

— Ringa da buyrun dedi; sonra içini çekerek devam etti; biliyor musunuz hayat mücadele demek. Lokma aslan ağzında. Her şeyin fiatı artıp duruyor. Uzağa gitmeğe hacet yok meselâ şu havyar; yarım kilosu ne kadar tutuyor biliyor musunuz? Tam 6,5 ruble.. ya tam 6,5...

Misafir kaşarını çatıp yalancı bir öfkeyle:

— Ne diyorsunuz? dedi 6,5 ruble ha... Bu edepsiz havyarı bir güzel cezalandırmalı öyleyse! Gel bakalım; ekmeğin üstüne şöyle bir kaşık, ondan sonra ağzıma... Oh ne lezzetli! İşte cezasını buldu. Üzülmeyin canım, olur böyle şeyler!

Zavallı ev sahibi masanın altında yumruklarını sıkıyordu. Güllümsemeğe çalışarak ve sesine neşeli bir eda vererek:

— Ben size gene de bu balığı tavsiye edeceğim, dedi, ağızda eriyor vallahi!

— Sahi mi? Fakat bana göre değil; ne zaman ringa yesem mide yanmasından sabaha kadar uyuymam.

Halbuki havyar...

Havyar tabağını iyice yanına çekip:

— Gel yanıma, sen ey ilâhların sofrasını süsleyen... Nasıldı kuzum hani bir şair böyle bir şeyler demişti?..

— Hiçbir şair böyle saçma lâf etmemiştir!

— Hiçbir şair ha! İyi ya öyle olsun. Ama konyak nefis doğrusu. Hele havyarla beraber azizim...

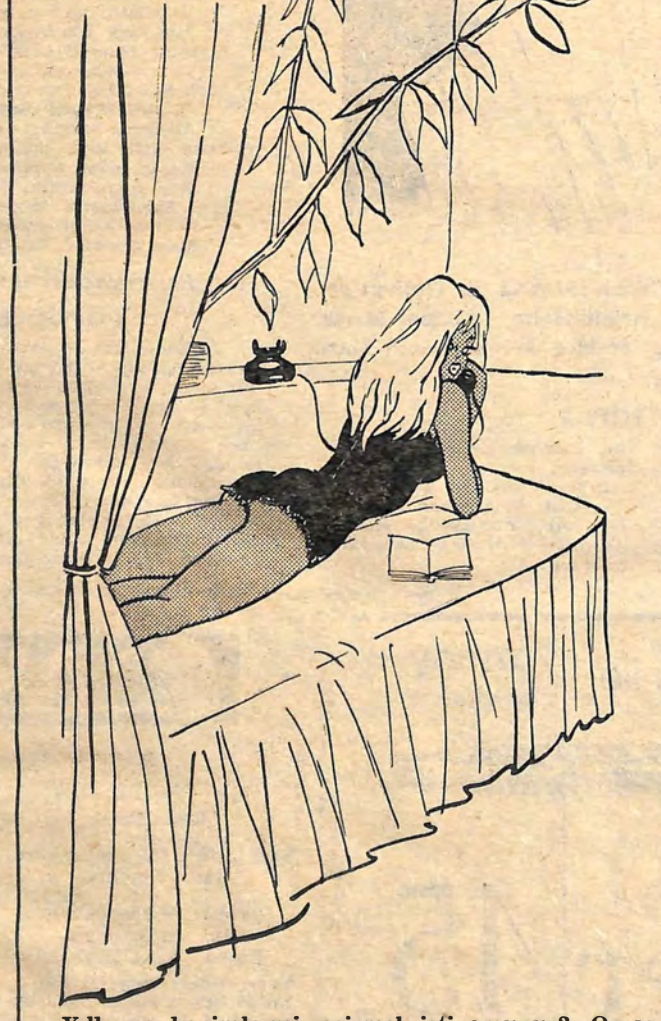
Kulakoff havyar tabağına bir nazar attı ve dudaklarına kadar yükselen bir feryadı içine gömmeğe çalışarak tuzlu domuz pasturmasını misafire doğru uzattı:

— Hiç bundan almadınız! Sıkılmayın Allahşkına aramızda teklif mi var?

— Sıkılmak mı? Allah saklasın, kendimi kendi evimde gibi rahat hissediyorum...

— «Ama evinizde havyarı çorba

Cici

— Yılbaşımı benimle mi geçirmek istiyorsunuz?.. On seneye bekliyeceksiniz, 1975 e kadar dolu!

kaşığı ile yemezsiniz herhalde?»

Kulakoff böyle demek, bu utanmaz herifin suratına bağırarak istedi ama kendini tuttu ve onun yerine:

— İşte omlet de pişti? dedi. Koku bu buraya kadar geliyor...

— Ah, ah, omlete havyar koyup yediniz mi siz hiç... diye beriki tekrar atıldı... Lâf aramızda bunu her erkeğin iyi bilmesi icap eder, yurmurta ve havyar; ne diyorsun azizim, düşün...

Bu arada masaya bir göz atıp telaş ve öfkeyle bağırdı:

— Hey Allahım! Bu havyar tabağının ayakları mı var nedir.. Şimdi yanıma çekmiştim, masanın taa öbür ucuna gitmiş gene...

Bu beyanı sahte bir hayretle karışlayan Kulakoff:

— Sahi mi? dedi ve ilâve etti.

— O halde biz de onu tekrar yakı-

na getiririz...

Ve böyle diyerek dalgın bir tavırla mantar tabağını misafirin önüne doğru iteledi. Beriki derhal:

— İyi ama azizim diye atıldı; şu mendebur mantarı çekeliyorsunuz, farkında değil misiniz?

— Mantarı mı? Haa.. Siz ne istemiştiniz?

— Havyar.. Sevgili havyarımı benim, görmüyor musunuz orada tabakta hâlâ bir miktar var...

Bu kadar arsızlık ve vurdum duymazlık karşısında Kulakoff kendini tutamadı:

— Şeytan alasıca herif! diye homurdandı.

Beriki gayet sakin sordu:

— Ne buyurdunuz?

— Yiyin, o kalanı da buyrun yiyin dedim.

— Yerim ya... Hem de nasıl?

Kulakoff'un çeneleri isparmoz tutmuş gibi birbirine vurmağa başladı:

— Yiyin... Tıkının... Çok az havyar yediniz bugün dostum daha buyrun...

— Teşekkürler... Hele bir bardak konyakla beraber olursa.. Konyağınız birinci sınıfmış doğrusu.

— Öyledir... Daha konyak, buyrun. Aa... belki de şampanya ister-siniz değil mi? Ananas? Yiyin, kuzum yiyin, yiyin...

— Valla hislerime tercüman oluyorsunuz dostum. Ama acele değil yavaş yavaş.. sindire sindire di mi ya? Şampanya için de yer var, ananas için de. Ama önce şu siyah inciyi tamamlamalı, zaten pek fazla kalmamış tabakta...

— Aman rica ederim, onu da yiyin, hep yiyin, durmadan yiyin. Belki de yemek kaşığı kâfi derecede büyük değil.. Şu servis kaşığını alın.. Sakın çekinip sıkılmayın.. Ye-

senize, daima yiyin. Şampanya? Şampanya da istiyordunuz değil mi?

Fakat belki benim yeni kürküm daha hoşunuza gider; işte şurda asılı, şampanya renginde. Hemen alın onu oradan... Yeleğim, nasıl beğeniyor musunuz onu da alın!

Gayet basit çekin alın sırtımdan masaları, dolabı iskemleleri de hepsini alın.. Haa belki paraya da ihtiyacınız vardır.. İşte cüzdanım da burada. Daha olmazsa beni de yiyin, saçlarımla, derimle...

Aman çekinmeyin n'olur, aramızda teklif tekellüf mü var. Evinizde gibi.. ha ha ha..

Adeta nefes almadan birbiri arkasına bunları sıraladıktan sonra, Kulakoff gözleri yerinden uğramış, suratı kıpkırmızı divanın üstüne yıkıldı ve çığır bir kahkaha nöbetine tutuldu...

Karşısında hayretten taş gibi donup kalmış, ağzı alabildiğine açık misafiri, elinde yarı yolda duraklamış bir yemek kaşığı dolusu havyarla anlamadan öylece bakıp duruyordu...

Çeviren:
Semiramis Aydınlık
21

Dünden BUGÜNE

DERLEYEN: Kudret Sinan

Evdeki — Aluş, yılbaşında bizim salonda bir Holivut gecesi yapacağız.. Brigit Helm, Garbo, Marta Egert filân hep gelecekler, sen de senin Marlen Dietrichi al da gel!..

Haklı itiraz

Büyük Frederik Prusya devletini var eden meşhur Yedi Yıl Savaşları sırasında bir ara ye'se kapılmıştı. Yakın dostu Kovintus'a:

— Bu savaşı kaybedersem artık hükümetten çekileceğim; bir

kasabaya yerleşip doktorluk yapacağım.

Deyince; Kovintus isyan etti: — Allah Allah mutlaka adam öldürecek bir meslek mi seçtiniz? Dünyada başka iş kalmadı mı?

Eski Şiirde Mizah

Yahya Kemal için

Fazıl Ahmet Aykaç, bir zamanlar, hemen her manzumesinde Yahya Kemal'e takılırdı. Aşağıdaki şiir, bunlardan birine örnektir.

Yahya; ne hakikat, ne mecaz âşıkısın sen
Naz âşığı, saz âşığı, yaz âşıkısın sen!..

Yok Mekke-Medineyle, alâkan, evet amma;
Fasl içre muhakkak ki Hicaz âşıkısın sen.

Vuslatgeh-i ilhama gidersin kısa yoldan,
Kimdir o ki der: Dür-ı dıraz âşıkısın sen!..

Tafsile ne hacet senin evsafımı Yahya;
«Naz âşığı, saz âşığı, yaz âşıkısın sen...»

Bir anket

Mütareke yıllarında çıkan (Ayine) adlı mizah dergisi, günün tanınmış kişileri arasında mizahi bir anket açmış: «En çok beğendiğiniz beyt ve mısralar hangisidir?» diye sormuştu. Derginin yine kendisi, bazı kişilerin ağzından, cevap şeklinde, aşağıdaki beytleri koymuştur:

Ahmet Rasim Beyin cevabı: (Bu yazar aşırı içki düşkünlüydü.)

Meyhane bir zaman bana darülâman idi,

Şimdi değil efendi, o da bir zaman idi..

Mehmet Akif Beyin cevabı: (Samimi dindar bir kişiydi.)

Ey misafir kıl namazın kuble bu canibdedir;

İşte ibrik, işte liygen, işte peşkir iptedir.

Emektar Yazar Mahmut Sadık Beyin cevabı:

«Son ümidim meclis-i âyana azalıktadır.»

Halit Fahri Beyin cevabı:

Elfazına baksam sözümün kaidesizdir,

Mânâsına baksam o dahi faidesizdir.

Faruk Nafiz Beyin cevabı:

Koşar, sıçar, gezersin karda kışta, neş'en eksilmez;

Köpek; sen benden a'lasın ki kürkün eskimek bilmez.

Hoca Sabri Efendi'nin cevabı: (150 liklerden olmuştu.)

Gavvas-ı bahr-i mantık olduk,

Mantık, mantık tık, tık, tık!..

Türk Halk mizahından:

Yörügün şahitliği

Hâkim — Adın ne senin? — Memiş demişler hâkim Bey. — Babanın adı ne? — Köylüce biz ona dayı deriz. — Kaç yaşındasın? — Bilmem vallaa, doğduğum gündenberi yaşıyorum. — Nere-lisin? — Diya üç dört saatlik yerde bi köyden. — Karının adı ne? — Ben ona küldöken derim. — Kaç yaşında var? — Onu bir anası bilir, doğuran o. — Sen ne iş yaparsın? — Ben halime gezerim. — Sizin köyün işini kim görür? — Görenler var. — Köylünün muhtarı var mı? — Olmalı ellâlem. — Köyde bir döğüş olmuş, sen de orada imişsin, görmüşsün!.. — He ya bir niza olmuş dediler? — Sen de gördün mü? Onu söyle? — Gördüm. — Ne gördün, anlatsana be adam? — Hâkim efendi; bunu sen de benden iyi biliyon, biliyon emme, donguzluğundan soruyon bunu baa..

Çok yazı
yazan

Parker ile

yazmayı
sever!

Parker 45

daha iyi yazmak için: PARKER SUPER **Quink** MÜREKKEBİ

(İlançılık: 3918—246)

Akbaba

● Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası ●

SAHİBİ:

Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:

Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer:

Akbaba Matbaası

Kapak: Şaka Matbaası

Abone bedeli: Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllık 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

İDARE YERİ:

Divanyolu Klodfarer caddesi,

No. 8-10 Daire: 3. İstanbul

Telefon: 22 18 11

İLAN FİYATI:

Kapak içi, santini 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

©

Bu gazete Basım ahlâk yasa-sına uymayı taahhüt etmiştir.

©

Fiyatı: 100 kuruştur.

TARASKONLU TARTAREN

Alphonse Daudet'den // **BULENT SEREN**
Resimleyen:

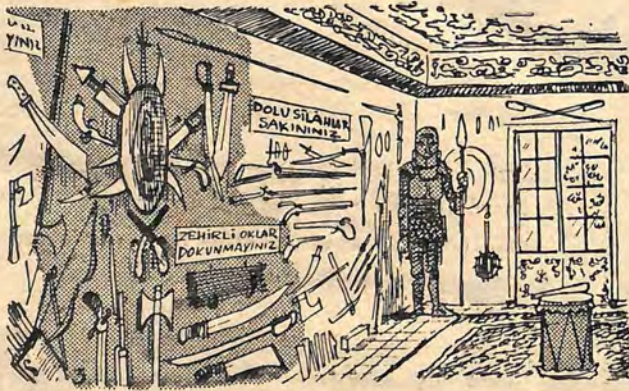

1 Taraskonlu Tartaren'i ilk ziyaretin hayatının unutulmaz günlerinden biridir. Çok çok, onbeş yıl öncesiydi... Fakat dünmüş gibi hatırlıyorum! Kahraman Tartaren, şehre girerken en büyük cadde sayılan 'Avignon' yolu üzerinde, sol taraftaki üçüncü evde oturuyordu. Bahçesi önünde, balkonu arkasında olan, gayet beyaz duvarlı, yemyeşil pancurlarla süslü bir köşktü orası... Savoie'li çocukların kapısı önünde kaydırak oynamak ya da lostra kutularına başlarını dayayarak uyumaktan vazgeçemedikleri bir köşk!

2 Köşke dışarıdan bakınca bir şey anlaşılmazdı. Fakat içeri girdiniz miydi, aman Allah! Mahzenden çatırasına kadar tekml bina da kahramanca bir manzara vardı. Hattâ bahçede bile!

Tartaren'in bahçesi: Evet koca Avrupa'da belki bir eşi daha yoktu bu bahçenin! Dünyanın dört bucağından getirilmiş öyle dehşetli bitkilerle doluydu ki, insan bu bahçeye ayak basınca kendini Fransa'da değil, Afrika'nın göbeğinde zannedirdi. Fakat bütün ağaçlar, maalesef tabii büyüklükte değildi ve Baobap ağacı bile bir saksiya dikilmişti...

3 Hele Tartaren'in oturma odası! Baştan aşağı tüfekler ve kılıçlarla döşenmiş büyük bir divanhane tasavvur edin: Dünyanın bütün memleketine ait silâhlar, karabineler, korsika, katalonya bıçakları, revolveri bıçaklar, kamalar, Amerika okları, garip tabancalar, topuzlar, neler de neler... Bütün bu silâhlar yetmiyormuş gibi, kılıçların çeliğini, tüfeklerin dipçliğini alev alev parlatarak ortalığın dehşetini arttıran kışgın bir güneş... Duvarlarda «Zehirli oklar, dokunmayınız» yahut «Delu silâhlar, sakınız» gibi ürperti levhaları!

4 Bu dehşetli odanın ortasında tek ayaklı yuvarlak bir masa vardı. Bunun üzerinde bir rom şişesi, alaturka bir bütün tablası, Kapitan Cook'un seyahatnameleri, Cooper'in, Gustave Aynard'ın romanları, av hikâyeleri, ayı avı, şahin avı, fil avı, vesaire... Sonra, bu masaya abanmış, kırk kırkbeş yaşlarında, kısa boylu, tıknaz, kırmızı yüzlü, gömlekli, fanilâ donlu, sık, kısa sakallı ve parlak gözlü bir adam: Bir elinde bir kitap tutuyor, öbürüyle demir kapaklı koca piposunu sallarken bilmem hangi müthiş av hikâyesini okuyor. İşte cesur, büyük, eşsiz Taraskonlu Tartaren!

5 Ha, şunu hatırdan çıkarmayınız ki, Taraskon'da en küçüğünden en büyüğüne kadar herkes müthiş birer avcıdır. Av Taraskonlu'lar için alışkanlıktır ve bu alışkanlık, çok ama çok eskiden Taraskon denilen muazzam bir canavarın Taraskon bataklıklarında dolaştığı, o zamanki Taraskonluların bu canavarla mücadele için arama kolları teşkil ettiği esatir zamanlarından beri mevcuttur. Görüyorsunuz ya, av merakı Taraskonda pek eski zamanlardan kalmıştır.

İşte, her pazar sabahı Taraskonlular çantaları arkalarında, tüfekleri omuzlarında olarak şehrin meydanında toplanmaktadırlar.

6 Sonra, köpekler ve gelincikler ve av boruları ve trampetlerle şehir dışına çıkarlar ki, bu, görülmeye değer bi manzaradır. Fakat işin feci tarafı şudur ki, av bulunmaz, katıyken bulunmaz Taraskon dolaylarında... Hayvanlar bile, bütün hayvanlıklarına rağmen, nihayet Taraskonlulara karşı hiçbir güven hissi taşımaz olup, bu dolayları terketmişlerdir. Şehre beş saat uzak yerlerde bile bütün yuvalar, inler, kovuklar sahiptir artık. Ne bir karatavuk, ne bir bildiren, ne bir tavşan yavrusu, ne mıcık bir çulluk... Fakat Taraskonun kırıkları çok caziptir ve misket şarabı yapılan üzümleleriyle de meşhurdur.

(Devamı var)

BİR MİRASÇI BİR ARANIYOR!

AZİZ NESİN

— 50 —

— Niçin o kadar çok çalışıyor-sun? dedim.

— Kocamın uykusu ağırdır, kolay kolay uyanmaz... dedi.

— İyi ya, bırak adamcağız u-yusun, neden rahatsız ediyor-sun?

Cevap vermeyince:

— Anlıyorum, dedim, Kâzım Bey'den aldığın paraları haket-mek için vazifeni yapıyorsun... Çünkü sen içtimai mevkiinin ka-nunlarına riayet edersin...

Bu ağır sözleri, dün geceki hakaretinin acısını çıkarmak için söylemiştim.

Kızmadı, güldü:

— Budala, dedi, evet Kâzım Bey milyoner ama, ben ne mil-yonlar görmüşüm...

Doğrusu ya seviyordum. Tıpkı kocasının bir gün ona bağıracağı gibi:

— Ya o, ya ben? dedim.

Halime acır gibiydi.

— Pirâye'yi evlendirmeden on-dan ayırlamam... dedi. Pirâye'yi yalnız bırakırsam düşük, sevi-yesiz orospu olur da ondan... Hani sana bir gece, bir kadın kötü yola düşse, o için en ustası olmalıdır demiştim...

— Niçin ille de kötü olacak? Namuslu kadın olamaz mı?

— Olamaz, elinde değil... Bu sosyetenin içinde doğup büyü-müş, hep böylelerinin arasında. Başka türlüünü hiç görmemiş ki... Namuslu bir adamla evlen-se, hem kocasına yazık olur, hem kendisine... Hadi bırak şimdi bunları da...

İpi çekip cıngırağı çalmaya başladı. Kan beynime sıçradı. Birden yataktan fırlayıp:

— Bu rezalete tahammül ede-mem... diye bağırđım.

Hiç umursamadan:

— Sen bilirsin!.. dedi.

Giyindim. Geceyarısı çıkıp gi-decektim. Tam odadan çıkarken:

— Hiç iyi yapmıyorsun, dedi, bu yaptığımız ahlâklı bir iş de-ğil ama, sen de kendini pek ahlâklı sayma!..

Beni çağırıs diye bekliyordum. Ama çağırmadı.

— Sana bir şey söyleyeceğim, dedi, sen politika hayatına atıl, ancak politikada muvaffak ola-bilirsin...

— Neden? dedim.

— Çok cahilsin de ondan... dedi.

— On sene üniversiteye git-tim... dedim.

— Daha iyi ya... dedi, ben se-nin profesörlerini de çok gör-düm...

Çıktım odadan, kendimi soka-ğa attım. Karanlık bir geceydi.

Onu unutmak için politika ha-yatına atıldım. Politikaya atılın-ca da ister istemez ticarete baş-ladım.

Onu yıllarca görmedim. Ara-dan kaç sene geçti. Bir gece ar-kadaşlarla bir bara gitmiştik,

24

üçüncü sınıf bir bardı. Onu gör-düm. Çok değişmiş. Çirkinleş-miş. O kadar çökmüş, ihtiyar-lanmış ki, şaştım. Yüzünde bir yara izi vardı. Gözünün biri kü-çülmüştü nedense... Ama ben onu yine de tanıdım. Boynunda asılı bir sepet içinde sigara sa-tıyordu. Çağırıp sigara aldım.

— Betüş! dedim.

Anlamazdan geldi.

— Siz Betül değil misiniz? de-dim.

— Ne Betül'ü, hangi Betül?.. dedi.

— Ben İzmir'li Eşref'im! de-dim.

Yürüyüp gitti. Garsonu ça-ğırıp, sigara satan kadının adını sordum.

Garson:

— Ona yanpırlı İclâl derler... dedi.

— Neden yanpırlı diyorlar?

— Baksanıza yanpırlı yanpırlı yürüyor. Kadının bir hastalığı varmış, gittikçe de artmış bu hastalık. Elleri, ayakları büzül-tüyor. Kolunun biri çolaktır...

Arkasından baktım, hakikaten bir ayağını sürüyerek yanpırlı yürüyordu.

Belki de o değildi kimbilir... Ama bana oymuş gibi geldi. Boy-nundaki beni gördüm. Gözleri-nin renginden de tanıdım. Ama o kadar değişmişti ki...

Neydi o günler, «geçmiş zaman olur ki hayali cihan değer» de-mişler.

Belki de o değildi de benzet-tim. Erkek Kâzım Bey öldüyse, ki ölmüş olmalı, mirası ona kal-mıştır. Şimdi milyonerdir.

Gidiyor musunuz? Güle güle oğlum... İzini bulursanız, ne olur bana da bir haber verin, olmaz

mı? Aman karım duymasın... Çocukların kulağına filân gider de... Güle güle, güle güle...

KEDİLERE CİĞER VEREN KADIN

Affedersiniz, yani, ben seni si-vil polis zannetmiştim de, anna-dın mı... Çünkü, her akşam her akşam buraya geldiğinden annadın mı, sivil polistir mu-hakkak, dedim. Yani, affeder-sin... Ahlâk Zabıtası olsan, an-nadın mı, gelip burda oturmaz-sın her akşam her akşam... Ah-lâk zabıtası olsa, baskın verir, annadın mı, yaşı küçük kız arar, sonacığuma vesikasız kadın a-rar... Ben zaten, onsekizinden küçük kız kullanmam... Neme lâzım... Çalışacaksa, yaşını bü-yütsün öyle gelsin, dii mi? Mah-kemeler ne güne duruyor yani... Ben kanunsuz iş yapmam, anna-dın mı... Çünkü, insanın her dayım başı belâya girer... Bas-kın yapar ahlâk zabıtası, tak, kapatır barı... Neme lâzım be-yim, doğru dii mi yani? Bende çalışanların hepsinin artiz vesi-kası olacak... Var öyle haybe-den pavyonlar, affedersin sokak-tan kız toplar, doldurur dükkâ-na... Yok âbi, bende yok... Ben-de o iş yok, annadın mı?

Ben senin aradığın kariyı bil-dim. Sen Yanpırlı Nejlâ'yı arıyor-sun, dii mi? Odur o... Ona burda Yanpırlı Nejlâ derler. Ben acı-rım annadın mı, yazık garibe... Ama sokmam buralara... Aya-ğını basturam eşikten annadın mı... Pis be, suratına bakılacak gibi değil yani... Çünkü, bizim burası, affedersin, kibar bir yer-dir ne de olsa yani... Efendiden

müşterilerimiz var... Sokmam o sebepten. Ama çok acırım... Gelir her gece buralara, çağanaz gibi yanpırlı yanpırlı yuvarlana yuvarlana, düşse kalka gelir. Çok sarhoş be kardeşim... Çekilmi-yor yani, affedersin... Renkli is-pirto içiyor annadın mı? Bütün polisler tanır onu... Kimse sesi-ni çıkarmaz... Annadın mı, gari-ban... Çok küfür eder, ama bil-diğin gibi değil. Ağzı pis... Kime olsa basar kalayı, affedersin, an-nadın mı... Bişey yapamazsın ki, zati Allah vurmuş vuracağı ka-dar, annadın mı... Yanpırlı de-melerinin sebebi, bir yanı hiç tut-muyor fukaranın, annadın mı... Bi yanını sürüklüye sürüklüye ge-ziyor buralarda affedersin... Es-kiden bu kadar da çarpık değil-di be kardeşim, gittikçe çarpılı-yor... Bir kolu hiç tutmaz me-selâ... Bu kış kıyamette yatar sokak ortasına, çamurlara, affe-dersin basar gamatoyu, nasıl kü-für eder... Polis ne yapsın böy-lesine...

Demek şimdi sen onu arıyor-sun... Allah Allah, nasıl bulama-dın... Valla, şaştım... Her gece gelir buralara... Bekle, biraz da-ha... Gelir... Mutlak gelir, anna-dın mı... Tak, düşer buralara...

Vakti zamanında güzel kariy-mış, bilenler var... Hattâ bir za-manlar, Abanoz'da bir evde ça-lışıyormuş da, millet evin kapı-sında kuyruğa girermiş onun için... Çok cinayet işlenmiş, af-federsin, onun için... Bunların sonu böyle işte, annadın mı... Şimdi nasıl mı geçiniyor? Nasıl geçindiğini bilmem. Onun geçin-mesinden n'olacak yani affeder-sin... O bişey verir, öteki bişey verir, annadın mı, bir şişe ispir-tonun yolunu bulur, tamam mı?

Sen şimdi mutlak onu görmek istiyorsun yani? Lâzım sana?... N'apıcan yahu? Yani affedersin, sen sordun da ondan... Bişeyini-zî filân mı yürüttü? Öyle huyu yoktur yani... Kaldırımcılığı hiç duymadım. Çünkü, bizim buralarda her bi çeşit adam in-san bulunur. O sebepten insanın foyası çıkar annadın mı? Yan-pırlı Nejlâ için öyle bişey duyma-dım, affedersin...

Yaaa!.. Akrahan oluyor yani... Ondandır arıyorsun. Buna çok se-vindim, annadın mı... Al şu ka-dını kurtar buralarda sürünmek-ten. O da insan affedersin, al götüre annadın mı... Belkim de bir hastaneye yatırırıs mese-lâ... Çok bir sevaba gireceksin.

(Sonu var)

— Yeni yılın şerefine, karıcığım!..

MİLLETLER GÜLÜYOR

— Geçen sene yılbaşı gecesini beraber mi geçirmiştik?.. Oooh, 360 gece geçti aradan nasıl hatırlayalım!

Çıplak kadının peşinde

ADAM şehrin dışına doğru uzayan ağaçlıklı asfaltta yavaş yavaş yürüyordu.

Yolun kenarındaki yüksek duvarın arkasından acı kadın çığlıkları geldiğini farketti. Bu sesleri bir müddet dinledikten sonra, zavallı yaratığı kurtarmak için harekete geçmek lazım geldiğine karar verdi ve güçlüğüle duvarın tepesine tırmandı. Gördüğü manzara karşısında ağzı açık kaldı. Çıplak bir kadın iki adam tarafından kovalanıyordu. Adamlardan birinin başında bir torba çimento vardı.

Duvarın üstündeki bağırdı:

— Ne yapıyorsunuz beyler? Zavallı kadını bu durumda kovalamaya hiç utanmıyor musunuz?

— Size soran var mı? dedi aşağıdakilerden biri, önce siz söyleyin: Kimsiniz?.. Sonra bu duvarın üstünde ne yapıyorsunuz? Nerede bulunduğunuzu biliyor musunuz?..

— Hayır!...

— Belli, bilseydiniz işimize burnunuzu sokmazdınız!...

— Anlamıyorum!

— Mösyö burası tımarhanedir! Acıdığınız kadın da delidir. Soyunup, koşmaktan başka bir şey bilmez. Tabii biz onu yakalayınca kadar... Her gün bu koşu birkaç kere tekrarlanır. Onun tek eğlencesi budur. Zincire vurulacak delilerdendir. Sizin yerinizde olsaydım, hiç buralarda durmazdım.

Duvarın üstündeki adam merakla sordu:

— Peki, ama arkadaşınız niye başında bir torba çimento taşıyor?

— Şu çıplak cadıyı daha önce altı kere yakaladığı için bu onun hendikası!...

Alışkanlık

İki kovboy, konuşmadan at sırtında saatlerce yol almışlar. Bir ara arkadaşından ayrılan biri, atının ayağı takılınca doğru önündeki bataklığın içine yuvarlanmış, kafasını zorlukla kaldıracak arkadaşına bağırmış:

— Çabuk kemendini salla, batıyorum...

Arkadaşı vakit kaybetmeden kemendini atıp kazazedinin belinden kavramış. Beriki bir daha bağırmış:

— Haydi, şimdi çek...

Kovboy kötü bir alışkanlıkla elini beline götürüp tabancasını çekmiş ve iki kurşun sallamış!

Balık

Balık tabağının önünde düşünceli, düşünceli oturan adam garsonu çağırır:

— Garson! Biraz buraya bak! Bu balık kokuyor!...

Garson başını salladı:

— Hayır efendim! Yanılıyor-sunuz! Kokan sizin balığınız değil, yan masadaki müşterinin!...

Basma kalıp sorular

Kartvizitinde: «Boyum 1,99, kilom 111, 49 numara ayakkabı giyiyorum. Hayır, yukarlarda hava serin değil... Terzim elbisele-rimi biçerken, hiç baş ağrısı çekmiyor. Alçak kapılardan hoşlanmam, mağazaların üstündeki levhaları da sevmem, hele tek kişilik yataklar hiç!..»

Diye yazan Peter Harves adında bir İngilizce bunun sebebini soran gazetecilere şu karşılığı vermiş:

— Önüne gelen bana aynı soruları soruyor, canıma tak dedi artık!..

Serbest kürsü

Hyde Park'ta herkesin istediği zaman, istediği konuda (Kraliçeyi yermek hariç), bir sabun sandığı üzerine çıkıp konuşabileceğini belki duymuşsunuzdur.

— Kapitalizm insanların, insanlar tarafından sömürülmesidir, diyordu sandığın üstündeki adam.

Dinleyici merakla sordu.

— Ya komünizm?

— O da tam tersi!

Bira şişeleri

İkinci Dünya Savaşının, Avrupa'yı ateş ve kan içinde bıraktığı günlerdi. Alman orduları dehşet saçarak Fransa'yı istila etmiş, İngiltere bombardıman edilmişti.

Sir Winston Churchill, B.B.C. mikrofonlarından, halkın moralini yükseltmek için konuşuyordu:

— «Sonuna kadar dayanacağız, Fransa'da, denizlerde, okyanuslarda savaşıyoruz. Azim ve inanca havadan adamızı ne pahasına olursa olsun koruyacağız. Kıyılarda, alanlarında, tarlalarda, sokaklarda, tepelerde savaşıyoruz, savaşıyoruz...»

Bu sırada Churchill, elini mikrofonun üzerine koyarak, yamın-dakilere hafif bir sesle:

— Evet, dedi, kafalarına boş bira şişeleriyle vuracağız. Çünkü elimizde müdafaa için yalnız onlar var!...

Başkasına sorsaydı

Adamın biri elinde valizle koşa koşa istasyondan içeri girdi. Önüne gelen ilk memura sordu:

— Paris'e tren kaçta?

— Şi... Şim... Şim... Şimdi...

Bu sırada, bir düdük sesi duyuldu. Yolcu memnuniyetsizlikle yüzünü buruştururken memur devam etti:

— Be... Be... Benim ye... ye... yerine başkasına... Başkasına so... so... sorsaydın ye... yetişirdin...

— Buyurun bayan, buyurun... Biliyorum, sizin acele işiniz var!

Yılbaşı Karikatürleri

YILBAŞI GECEŚİ:
-ORKESTRA BAŞLAR
BAŞLAMAZ İSTEDİĞİ-
NİZİ ÖPEBİLİRSİNİZ!..

-BU KIYAFETLE YA 1965 BİRİNCİSİ
OLURUZ, YA KAPIDİŞARI EDİLİRİZ!..

-HAYIR, ASIL NOEL BABA BENİM!..

YAPI ve KREDİ BANKASI

1965 yılının 1inci çekilişinde

381

İKİ
MİLYON
LİRA

25 Apartman Dalresi
ve ayrıca

1 Milyon liralık
çeşitli para ikramiyeleri

(Reklamcılık: 4496—249)

Akhaha

1965

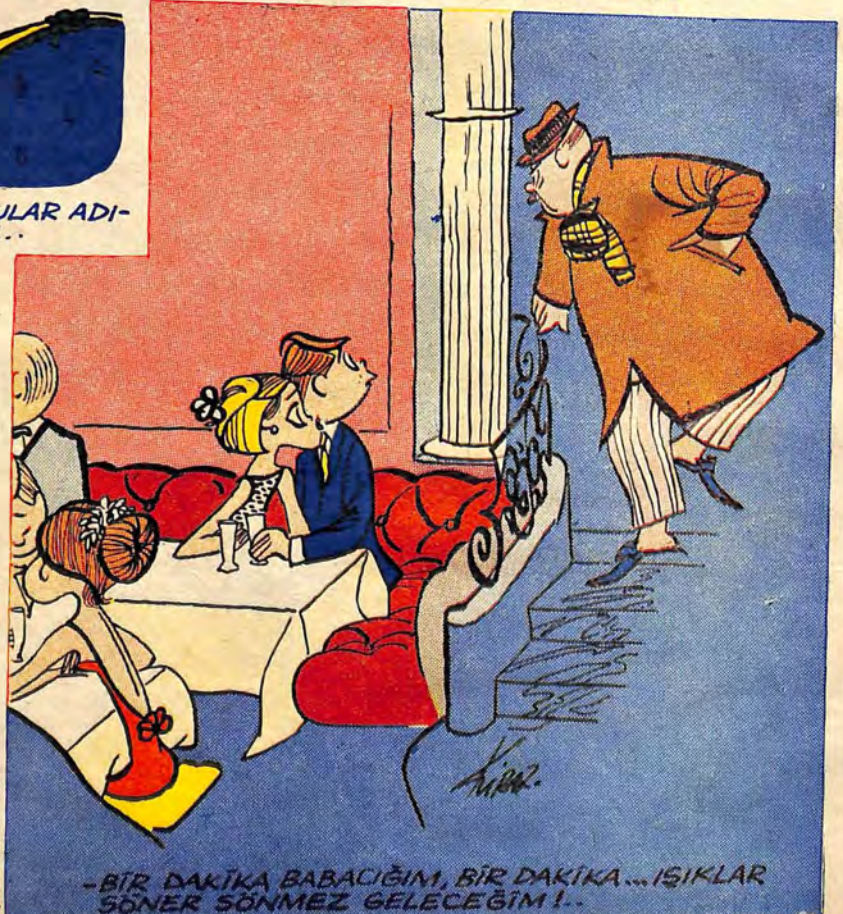
-MATMAZEL, BÜTÜN BEKÂR KOMŞULAR ADINA YENİ YILINIZI KUTLARIM !..

-POOOL, GEÇEN SENE DUDAĞIMIN KENARINDA BU KÜÇÜCÜK ÇİZGİ VAR MIYDI ?..

-BANA BAK ALBER, ANNEMİN ALIŞVERİS İÇİN VERDİĞİ PARAYLA YILBAŞI GEÇESİ PLANLARI KURUP DURMA!

-BİR DAKİKA BABACIĞIM, BİR DAKİKA... İŞIKLAR SÖNER SÖNMEZ GELECEĞİM !..